

Vjesnik Вісник

Broj 106, 9/2025. / Номер 106, 9/2025.

ISSN 1847-327X

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

BRISELSKI DOGOVOR

Plenković: Europska unija je pokazala da stoji uz Ukrajinu

Europska unija je donijela stratešku odluku o financiranju Ukrajine i pokazala da stoji uz tu zemlju, izjavio je hrvatski premijer Andrej Plenković nakon završetka sastanka na vrhu država članica EU-a.

“Mislim da smo donijeli važnu, stratešku odluku. Europska unija stoji uz Ukrajinu i omogućila joj je dobro financiranje za iduće dvije godine”, rekao je Plenković.

Čelnici država članica EU-a dogovorili su se u petak rano ujutro 19.12.2025. da će Ukrajini osigurati zajam od 90 milijardi eura za sljedeće dvije godine, za koje će jamčiti europski proračun, bez korištenja ruske zamrznute imovine. Odluku o zajedničkom zaduživanju donesena je konsenzusom, s tim da su se tri zemlje Mađarska, Slovačka i Češka izuzele. Plenković kaže da to nije ništa neuobičajeno.

“Imali smo i ranije situacije kada bi neka zemlja napravila tzv. „opt-out“, to je da ne sudjeluje u tom. Dakle, postojala je jednoglasna odluka, ali bez zemalja koje su izrazile rezerve”, rekao je.

Ukrajina će dobiti beskamatni zajam od 90 milijardi eura, koji će trebati vratiti kada joj Rusija plati ratnu odštetu. Europska unija je zadržala pravo da za otplatu toga zajma koristi zamrznuti rusku imovinu, a čelnici EU-a dali su mandat Komisiji da nastavi raditi na tome.

Dogovor o reparacijskom zajmu za koji bi se koristila zamrznuta sredstva ruske središnje banke nije postignut zbog protivljenja Belgije, u kojoj se nalazi Euroclear, financijska institucija koja drži većinu te imovine. Na pitanje predstavlja li današnji dogovor pobjedu, belgijski premijer Bart De Wever rekao je: “Mislim da je Ukrajina pobijedila.”

Tportal.hr, 19.12.2025.

Autor foto: SOPHIE HUGON/EU

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske
Видавель: Українська громада Республіки Хорватія
Vijeće Europe 204, 32 000 Vukovar
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040

Uredništvo Vjesnika:

Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek
Tel: 098/ 1933-288
e-mail: vjesnikuz@gmail.com
ISSN 1847-327X

“Vjesnik” izlazi devet puta godišnje

Naklada: 1000 primjeraka

Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За видавця: Влодо Карешин

Za izdavača: Vlado Karešin

Головний редактор: Оксана Мартинюк

Glavni urednik: Oksana Martinjuk

Редакція:

Борис Граљук, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Оксана Стурко, Тетяна Рамач

Uredništvo:

Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Tetjana Ramach

Лектор хорватської мови: Нівес Романек

Lektor hrvatskog jezika: Nives Romanjek

Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Буруш

Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš

Sadržaj / Зміст

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 DELEGACIJA UKRAJINSKE ZAJEDNICE RH POLOŽILA VIJENAC I ODALA POČAST HEROJIMA VUKOVARA
- 5 I U NAŠEM GRADU VUKOVAR SVIJETLI
- 6 VELIKA ŽRTVA JEDNE MALE ZAJEDNICE
- 7 KOMEMORACIJA ZA ŽRTVE HOLODOMORA U UKRAJINI ODRŽANA U SLAVONSKOM BRODU
- 9 BISKUP ŠAŠKO PREDVODIO MISU ZA ŽRTVE HOLODOMORA U UKRAJINI U BOGOSLUŽNOM PROSTORU BL. ALOZIJA STEPINCA
- 11 IZLOŽBA POVODOM DANA SJEĆANJA NA ŽRTVE HOLODOMORA
- 12 МИ ПАМ'ЯТАЄМО!
- 13 UČENICI OBILJEŽILI 92. OBLJETNICU HOLODOMORA U UKRAJINI
- 13 ČLANOVI UKPD „ANDRIJ PELIH“ ŠUMEĆE ZAPILILI LAMPIONE U ZNAK SJEĆANJA NA ŽRTVE HOLODOMORA U UKRAJINI
- 14 ODRŽAN EUROPSKI FORUM UKRAJINSKE DIJASPORE „NOVI SAD 2025.“
- 15 NAKON 17 GODINA PONOVO ODRŽANA MANIFESTACIJA KULTURNO STVARALAŠTVO NACIONALNIH MANJINA
- 16 КУЛЬТУРНА ТВОРЧИСТЬ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН
- 19 ODRŽANA REDOVITA GODIŠNJA SKUPŠTINA UKPD “IVAN FRANKO” VUKOVAR
- 19 МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКОГО КІНО
- 20 ZAHVALA NA PODRŠCI UKRAJINI I UKRAJINCIMA
- 20 U ZAGREBU IZRAĐEN DJIDUH - BOŽIĆNI SIMBOL UKRAJINE
- 21 УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА МІСТА ЗАГРЕБА: РАЗОМ МИ МОЖЕМО БІЛЬШЕ!

Djelatnost naših društava

- 22 U RIJECI ODRŽAN MEĐUNARODNI FESTIVAL “ŠČEDRYK ЩЕДРИК”
- 23 BRODSKI UKRAJINCI NASTUPILI NA KONCERTU PUČKIH BOŽIĆNIH PJESAMA U BUKOVLJU
- 24 ВЕЧІР СВЯТОГО АНДРІЯ НА УКРАЇНІСТИЦІ У ЗАГРЕБСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ: УКРАЇНСЬКІ ЗВИЧАЇ У СТУДЕНТСЬКОМУ КОЛІ
- 24 ПЕРША КОЛЯДА НА ФІЛОСОФСЬКОМУ ФАКУЛЬТЕТІ ЗАГРЕБСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
- 25 ODRAŽANA MEĐUNARODNA MANIFESTACIJA „SUSRETI UKRAJINACA U ŠUMEĆU“
- 26 ODRŽANA 17. VEČER NACIONALNIH MANJINA U BJELOVARU
- 27 U SLAVONSKOM BRODU ODRŽANA 26. MEĐUNARODNA UKRAJINSKA SMOTRA DJEČJEG STVARALAŠTVA
- 28 U SLAVONSKOM BRODU ODRŽANA 6. MEĐUNARODNA SMOTRA PJEVAČKIH ZBOROVA
- 29 U VOJVODINI ODRŽAN 4. FESTIVAL UKRAJINSKE NARODNE PJESME “LETI PJESMO MOJA”
- 30 UKRAJINCI SLAVONSKOG BRODA NA 19. SMOTRI FOLKLORA „OBIČAJI STAROG ZAVIČAJA” U PLETERNICI
- 30 ČUVAJ BAŠTINU, KULTURU I JEZIK: IZLOŽBA NARODNIH NOŠNJI NACIONALNIH MANJINA GRADA VUKOVARA
- 31 SVETI NIKOLA U RADNIČKOM DOMU U SLAVONSKOM BRODU
- 31 НАГОРОДА ЗА ВІВЧЕННЯ МАТЕРИНСЬКОЇ МОВИ

Čuvajmo vjeru i duhovne tradicije

- 32 VLADIKA STIPIĆ U SLAVONSKOM BRODU PREDVODIO HODOČASNIČKI DAN GOSPI OD BRZE POMOĆI
- 33 ZNAČAJNA SVETA LITURGIJA U ZAGREBU
- 33 ВАЖЛИВА СВЯТА ЛІТУРГІЯ В ЗАГРЕБІ
- 34 32. OBLJETNICA LITURGIJE NA UKRAJINSKOM JEZIKU U ZAGREBU
- 34 СВЯТО МИКОЛАЯ ЧУДОТВОРЦЯ ВЧИТЬ ДІТЕЙ ЗБЕРІГАТИ ТРАДИЦІЇ І ВІРУ

Istoriја i tradiciji

- 35 ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ХУСТКИ : ІСТОРІЯ І ТРАДИЦІЇ

NA NASLOVNOJ STRANICI: „Djiduh“ – božićni simbol Ukrajine

NA ZADNJOJ STRANICI: Pjevačka skupina Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ Slavonski Brod na koncertu Pučkih božićnih pjesama u Bukovlju

DELEGACIJA UKRAJINSKE ZAJEDNICE RH POLOŽILA VIJENAC I ODA LA POČAST HEROJIMA VUKOVARA

Povodom Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje delegacija Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske je u nedjelju 16. studenoga 2025. na Memorijalnom groblju žrtava Domovinskog rata u Vukovaru odala počast svim žrtvama u Domovinskom ratu prisjetivši se i svih poginulih i raseljenih u agresiji na Ukrajinu, položivši vijenac i upalivši svijeće podno brončanog spomen-obilježja s vječnim plamenom kojega je izradio kipar Tomislav Ostoja sa suprugom prof. Đurđicom Ostoja a koje je svečano otkriveno 5. kolovoza 2000. godine.

Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje obilježava se svake godine 18. studenog. Tako je bilo i ove godine, na 34. obljetnicu stradanja, kada je obilježavanje održano s dubokim pijetetom prema svim poginulim, ubijenim i nestalim hrvatskim braniteljima i civilima u Domovinskom ratu.

Vukovar i cijela Hrvatska prisjećaju se najtežeg dana u novijoj povijesti kada je 1991. godine, nakon 87 dana nadljud-

skog otpora slomljena obrana Grada Heroja kojeg su zatim okupirale JNA i srpske paravojne postrojbe i četnici te počinile brojne zločine. Bitka za Vukovar, tada pod vojnom opsadom Jugoslavenske narodne armije, započela je 25. kolovoza, a završila 18. studenoga 1991. i u njoj je sudjelovalo 1800 branitelja. Slomu obrane grada prethodili su tragični događaji s fatalnim posljedicama. U borbama u gradu i na širem području Vukovara poginulo je oko 1600 branitelja, a njih oko 600 ubijeno je nakon zarobljavanja u masovnim ratnim zločinima. Poginulo je i oko 1000 civila, a ranjeno je više od 2500 osoba. Uz to je u srpske koncentracijske logore odvedeno oko 7000 zarobljenih branitelja i civila, dok je iz grada prognano oko 22 tisuće njegovih stanovnika. Na popisu zatočenih i nestalih osoba iz Domovinskog rata još je nekoliko stotina osoba s vukovarskog područja.

Pod geslom „Vukovar – mjesto posebnog domovinskog pijeteta“ 18. studenog 2025. godine u Vukovaru je obilježena 34. godišnjica vukovarske tragedije i stradanja u Domovinskom ratu. Tradicionalna kolona sjećanja, u kojoj su se okupili deseci tisuća posjetitelja iz Republike Hrvatske i inozemstva, prolazila je ulicama Vukovara od Nacionalne memorijalne bolnice do Memorijalnog groblja.

Na čelu kolone ove su godine bile braniteljice Vukovara, a okupljanje je započelo prigodnim programom u dvorištu Nacionalne memorijalne bolnice „Dr. Juraj Njavro“ a završilo svetom misom za sve žrtve Domovinskog rata na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata koju je predvodio šibenski biskup. Treba istaknuti da su, obzirom na svoju sveukupnu brojnost (u postotcima) grkokatolici Hrvati, Ukrajinci i Rusini dali veliki doprinos u sveukupnoj žrtvi i stradanju za slobodu Hrvatske u Domovinskom ratu.

Nikola Zastrižni

I U NAŠEM GRADU VUKOVAR SVIJETLI

Učenici koji izučavaju ukrajinski jezik u školi obilježili Dan sjećanja na žrtvu Vukovara

18. studenog je Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje.

Učenici Osnovne škole „Antun Matija Reljković“ Bebrina koji pohađaju nastavu Ukrajinskog jezika i kulture po Modelu C brojnim aktivnostima obilježili su Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Uz zapaljene lampione svi su se pomolili za žrtve agresije, za hrabre branitelje i braniteljice koji su dali svoj život za neovisnost Hrvatske. Učenici su u mislima zahvalili za izbornu slobodu Domovine u kojoj sada mogu živjeti pod mirnim nebom. Spoznali su Vukovar kao simbol stradanja, hrabrosti, borbenosti i zajedništva. U molitvi su spomenuli žrtve agresije u Ukrajini, napaćeni narod, pomolili se za branitelje i braniteljice koje i sada u hladnim rovovima brane slobodu Ukrajine. Svi zajedno su se pomolili za mir u cijelom svijetu.

Uključivanjem učenika u ovaj čin zajedništva, škole pridonose razvoju vrijednosti domoljublja, solidarnosti i poštovanja prema nacionalnoj povijesti, što je sastavni dio odgojno-obrazovnih ciljeva i kurikuluma Građanskog odgoja i obrazovanja.

Iris Marjanović

Vukovarska duša

Vukovar čuva hrabrost i slavu,
to je Grad-Heroj na snažnom Dunavu.

Kroz dim i plamen ti si stajao
iako si bio srušen, nikad nisi pao.

Svojim si se ljudima divio
u srcima ljudi, zauvijek si oživio.

Iako su tlo gasili plamen i suze,
grad Vukovar iznad svega,

uvijek ponosno tu je.

Vukovaru, tebi hvala,
u dušama naroda, živjet će ta slava.

Iako razrušen si bio, opet si se podigao
zlu i agresiji ti si se opirao.

Vukovar čuva hrabrost i slavu,
to je Grad-Heroj na snažnom Dunavu.

Kroz dim i plamen ti si stajao
iako si bio srušen nikad nisi pao.

*Mihael Vukojević, 7. razred,
OŠ Antun Matija Reljković Bebrina*

VELIKA ŽRTVA JEDNE MALE ZAJEDNICE

Stradanje grkokatolika u Domovinskom ratu

Ovih dana dok se diljem Hrvatske spominjemo žrtava Domovinskog rata, i Križevačka eparhija u Hrvatskoj obilježiti će Dan sjećanja na žrtvu Vukovara 18. studenoga, kao i Dan sjećanja na stradanje grkokatolika zajedno sa svim žrtvama Domovinskoga rata, 21. studenoga.

Pisati o grkokatolicima kao kategoriji stradalnika u Domovinskom ratu na prvu zasigurno pobuđuje određeno čuđenje. Domovinski rat bio je obrambeno-oslobodilački rat za neovisnost i cjelovitost Republike Hrvatske, a ne vjerski rat. Stoga vjerska odrednica i možda baš i nije prva okosnica kojom se definira branitelje i civile koji su u njemu stradali.

Svi oni koji su Republiku Hrvatsku smatrali svojom Domovinom ustali su u njezinu obranu. Oni su, istina, imali svoja imena, prezimena, etničku pripadnost, pa i vjersku pripadnost, ali su prije svega bili hrvatski domoljubi. Svi stradalnici: hrvatski branitelji i civilne žrtve imaju neupitno jednako dostojanstvo i pravo na sjećanje i njihova žrtva ugrađena je u temelje hrvatske slobode. Pa ipak taj globalni postulat jednakog dostojanstva poosobljen je kroz žrtvu konkretnog pojedinca, na koju određena zajednica (obitelj, mjesto, župa, etnička zajednica) njeguje spomen. Uspomena na žrtve Domovinskog rata zdravo se njeguje tamo gdje postoji jasna svijest o onima koji su je podnijeli, a jedna od odrednica tih ljudi je bila i njihova katolička vjera izrečena kroz istočnu tradiciju - bili su grkokatolici.

Naše grkokatoličke župne zajednice Križevačke eparhije iznjedrile su brojne branitelje od Vukovara i njegove okolice, pa do Žumberka i Varaždina, od Istre i Dalmacije do Dubrovnika i Konavla. Da, bilo je branitelja grkokatolika i iz dubrovačkog, kao i varaždinskog i čakovečkog kraja koji su branili svoju domovinu! Čini se, kako koji puta sami

reduciramo činjenicu koja je za našu raspršenu i malenu duhovnu stvarnost značajna, a to je naša prisutnost na svim bojištima i branicama domovine. Tko su ti naši ljudi, ti „grkokatolici“ koji su branili Hrvatsku? To su njezini građani, ljudi uglavnom i rođeni u njoj, žumberački Hrvati, Rusini i Ukrajinci.

Istina, u našem grkokatoličkom kontekstu najveću žrtvu podnijeli su ljudi iz naših župa Vukovar, Berak, Petrovci i Mikluševci, ali se želimo sjetiti i drugih hrabrih junaka koji danas u tišini počinjavaju negdje drugdje, u drugim dijelovima naše Domovine, a bili su porijeklom dio naše duhovne stvarnosti. U vukovarskom kraju nema grkokatoličke obitelji u kojoj netko u Domovinskom ratu nije stradao bilo kao branitelj, bilo kao civilna žrtva. Mnogi su prošli teror mučenja i silovanja u lokalnim improviziranim logorima, neki su odvedeni i u zarobljeništvo u logore u Srijemsku Mitrovicu, Begejce, Stajićevo, Niš. Još uvijek se traga za nestalim žrtvama. Na ekshumacijama gotovo uvijek zazvuči i pokoje žumberačko, rusinsko ili ukrajinsko prezime. Među žrtvama Domovinskog rata bilo je i male djece poput dječaka Borisa Vaseleka.

To su ti grkokatolici o kojima govorimo, ljudi koji su skupa s drugim hrvatskim braniteljima, rame uz rame, branili svoj dom od agresora ili pak kao civili stradali, a mi ih se želimo prisjetiti u ove dane sjećanja na stradanje Vukovara i Škabrnje, jer su dio nas, dio našega identiteta ugrađenog u ovu našu hrvatsku stvarnost.

Predstoji nam doduše i nadalje istraživati i objedinjavati žrtvoslove kako imena stradalnika ne bi zaboravom izbljedila, osobito tamo gdje su u pitanju pojedinci, jer svaka je žrtva podjednako vrijedna. U nekim župama sjećanje na stradalnike je živo i na obljetnicu stradanja mjesta čitaju se njihova imena, kao i na "Zadušne subote" prema grkokatoličkom liturgijskom kalendaru. Na taj su način oni dio kolektivne memorije svoga mjesta.

Kako su stradalnici pripadnici različitih etničkih skupina, s različitim se interesom i pristupalo sustavnoj obradi podataka o njima. O stradalim Žumberčanima, znamo kako ih je u Hrvatskoj stradalo 17, od kojih čak 11 osoba iz Berka. U Berku je tako gotovo svaki 10 grkokatolik stradao! Još uvijek se traga za nekoliko osoba kojima se ne zna mjesto posljednjeg počinaka. Treba još popisati ne malen broj onih koji su prošli kroz muke logora i sveukupni broj Žumberčana, sudionika Domovinskog rata.

Za ukrajinsku zajednicu postoji službeni potvrđeni popis stradalnika iz Uprave za zatočene i nestale. Prema tom popisu 40 osoba je poginulo ili nestalo, no potreban je entuzijazam kako bi se započeto dovršilo i publiciralo, u jednom kvalitetnijem formatu s boljim uvidom u broj onih koji su prošli mučenje u logorima, kao i broj onih koji su s dostojanstvom branili Domovinu Hrvatsku.

Najdalje je u istraživanju stradalnika, čini se, napravila rusinska zajednica. Osim službenih popisa, publicirana je 2015. godine i dvojezična knjiga, s navedenom korištenom literaturom, o stradanju Rusina u Domovinskom ratu. Knjigu je napisao Nikola Pap iz Vinkovaca. Ova knjiga imala je već nekoliko izdanja u tvrdom i mekom uvezu. Budući su Rusini već gotovo dva stoljeća uglavnom koncentrirani na području grada Vukovara i okolnih naselja (oko 80% od 3253 izjašnena Rusina 1991. god.), tamo su podnijeli i najtežu žrtvu.

Prema službenim podacima iz Uprave za zatočene i nestale stradalo je 77, a nestalo 19 osoba (ukupno 2,98% ukupne populacije). Ilustracije radi, ukupni udio stradalih i nestalih u cjelokupnom stradanju hrvatskih žitelja iznosi 0,5%. Iz ovoga se vide pogubni razmjeri stradanja ove malene, hrvatskoj državi lojalne, etničke zajednice. Osim popisa stradalih i nestalih prikupljeni su podaci i o točnom broju Rusina koji su sudjelovali u Domovinskom ratu: 356 osoba, 11,04% ukupne rusinske populacije, što je veliki postotak, a kroz logore je prošlo 128 osoba (3,94% ukupne populacije).

S obzirom na malobrojnost Rusina, Ukrajinaca i Hrvata Žumberčana u ukupnoj populaciji građana Republike Hrvatske, tek temeljito obrađeni podaci i uvid u postotke udjela stradalnika pokazuju nam razmjer žrtve i posljedice

koje je ona ostavila, tamo gdje je cvijet mladosti mučenički stradao. S udivljenjem gledajući na njihovu žrtvu molimo za pokoj njihovih duša kako bi njihova mučenička krv bila sjeme i zalag naše budućnosti i opstanka. Vječni im spomen, slava i hvala!

O. mr. sc. Vladimir Sedlak, župnik Petrovaca

Foto: Grkokatolička župa Petrovci

KOMEMORACIJA ZA ŽRTVE HOLODOMORA U UKRAJINI ODRŽANA U SLAVONSKOM BRODU

Spomen na žrtve Holodomora obilježava se u Ukrajini i širom svijeta svake godine, četvrte subote u mjesecu studenom. Ove godine, 22. studenog, Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske u suradnji s Ukrajinskim kulturno-prosvjetnim društvom „Ukrajina” iz Slavenskog Broda, Predstavnikom ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije, grkokatoličkom župom Uzvišenja Svetog Križa u Slavenskom Brodu i Galerijom umjetnina Grada Slavenskog Broda uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine

Republike Hrvatske organizirala je prigodan program obilježavanja Holodomora – genocida protiv ukrajinskog naroda.

Program je započeo kada su sudionici zapalili 92 svijeće u bojama ukrajinske zastave ispred kapele svete Ane u slavonskobrodskoj Tvrđavi nakon čega su svi ušli u kapelu i sudjelovali u molitvi panahedy za sve nevine ljude umorene glađu u Ukrajini 1932./1933. godine. Molitvu je predvodio dekan slavonski i župnik u Lipovljanima o. Nikola Stupjak uz susluženje župnika o. Aleksandra Hmilja, o. Roberta Čabraje i vlč. Roberta Farkaša, župnika s Mikrorajona u Slavenskom Brodu. Po završetku molitve Ukrajinci iz Vukovara, Osijeka, Lipovljana, Zagreba, Rijeke i Slavenskog Broda, njihovi prijatelji i sugrađani koji podržavaju Ukrajinu i Ukrajinu prešli su u prostor Galerije Ružić preko puta kapele svete Ane gdje je održan komemorativni program. Na početku je pjevački zbor Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina” otpjevao pjesmu „Oj, try šljahy šyrokyj” koja je uglazbljena na stihove Tarasa Ševčenka i naziva se biserom njegovog pjesničkog stvaralaštva. Moderator komemorativnog programa bio je Nikola Zastrižni koji je dao riječ predsjedniku Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske Vladi Karešinu koji je pozdravio sve nazočne goste među kojima je ove godine bio i izvanredni i opunomoćeni veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj Njegova Ekselencija Vasylyl Kyrlyč i tajnik za kulturu Veleposlanstva.

Aleksandar Hmilj, upravitelj župe Uzvišenja Svetog Križa u Slavenskom Brodu održao je nadahnuto i sveobuhvatno izlaganje „Holodomor - smišljeni zločin s jasnim ciljem”. Nakon izlaganja o. Aleksandra, a prije otvaranja prigodne

izložbe, tajnica Ukrajinske zajednice RH Marija Semenjuk Simeunović je u svom izlaganju opširno pojasnila tematiku i sadržaj izložbe „Ukrajina 1932./1933. - Genocid gladi” koju je realizirao Ukrajinski institut nacionalnog sjećanja, Nacionalni muzej „Sjećanje na žrtve Holodomora” i Ministarstvo vanjskih poslova Ukrajine. Izložbu je otvorio izvanredni i opunomoćeni veleposlanik Ukrajine u RH Vasylyl Kyrlyč koji se obratio svim sudionicima prigodnim riječima i pojašnjenjima povezujući Holodomor sa sadašnjom situacijom u Ukrajini i razgovorima (igrama) oko prestanka ubijanja nevinih Ukrajinaca i postizanja pravednog mira sa zaključkom da se genocid nad ukrajinskim narodom, nažalost nastavlja i dalje pred očima cijelog svijeta.

Sudionici su pažljivo pogledali izložbu i pod tmurnim dojmovima i u žalosti se u mislima prisjetili užasnog stradanja ljudi u Ukrajini 1932./1933. godine.

Obilježavanje i sjećanje na Holodomor je dužnost slobodoljubivih ljudi prema milijunima ubijenih Ukrajinaca. Holodomor nije bio tragedija prirode, već namjerni genocid sovjetskog totalitarnog režima, s ciljem uništenja ukrajinske nacije, njezine volje, jezika i identiteta. Milijuni su umrli samo zato što su bili Ukrajinci.

Staljin u 20. stoljeću i Putin u 21. stoljeću pribjegli su genocidu jer druge metode podjarmljivanja ukrajinskog naroda

nisu djelovale. Staljin je organizirao potpunu konfiskaciju hrane, blokadu i pojačao teror. Putin je upotrijebio invaziju velikih razmjera, koja se očituje u zločinima i kršenjima međunarodnih zakona i običaja ratovanja od strane ruskih trupa. Komponente genocidne politike Ruske Federacije protiv Ukrajine su teror, masovna ubojstva, namjerni napadi na skloništa, evakuacijske putove i humanitarne koridore, bombardiranje stambenih područja, seksualno nasilje, vojne opsade i deportacije, prisilno raseljavanje Ukrajinaca, uključujući i djecu.

Danas Rusija nastavlja krvavu politiku totalitarnog komunističkog režima. Ponovno koristi glad kao oružje: minira polja, uništava žitnice, pali i napada ukrajinske brodove koji prevoze žito. Uništava cijele gradove, ispaljuje rakete na kuće, vrtiće, bolnice i škole te uništava sve. Genocid, mučenje i ubojstva su pravo lice Rusije. Ali Ukrajinci su bili, jesu i biti će. Svijet ne smije ponoviti pogreške povijesti i ovaj puta mora zaustaviti ruske zločine. U kontekstu trenutnog rata za neovisnost, naše sjećanje na Holodomor 1932.–1933. treba biti faktor društvene mobilizacije Ukrajinaca i cjelokupne svjetske zajednice u suprotstavljanju agresoru.

Nikola Zastrižni

BISKUP ŠAŠKO PREDVODIO MISU ZA ŽRTVE HOLODOMORA U UKRAJINI U BOGOSLUŽNOM PROSTORU BL. ALOJZIJA STEPINCA

Ukrajinci u Ukrajini, u Hrvatskoj i svuda u Europi te širom svijeta svake godine četvrte subote u studenom obilježavaju obljetnicu Holodomora (genocida gladi) u Ukrajini 1932.-1933. godine i sjećaju se žrtava genocidnih zločina i više od sedam milijuna ubijenih Ukrajinaca izgladnjivanjem do smrti koje je provodio Staljinov totalitarni komunistički režim.

U Bogoslužnom prostoru blaženog Alojzija Stepinca u Zagrebu, uz blagoslov zagrebačkog nadbiskupa metropolitae mons. Dražena Kutleše, na dostojanstven način obilježen je Dan sjećanja na žrtve Holodomora u Ukrajini.

Svetu misu za žrtve Holodomora i za sve žrtve agresije protiv Ukrajine u Bogoslužnom prostoru blaženog Alojzija Stepinca na Kaptolu predvodio je zagrebački pomoćni biskup mons. Ivan Šaško u koncelecijaciji s rektorom Zagrebačke katedrale mons. Zlatkom Korenom, župnikom grkokatoličke Župe sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu na Gornjem gradu o. Nenadom Krajačićem, profesorom na Katoličkom bogoslovnom fakultetu o. dr. Tarasom Barščevskim, župnikom grkokatoličke Župe Krista Kralja u Zagrebu o. Ivanom Grinišinom i župnim vikarom svećenikom za Ukrajince u Zagrebu o. Myroslavom Barnyčkom.

Na početku misnog slavlja biskup Šaško uputio je pozdrav okupljenima: „Ovim slavljem, braćo i sestre, ulazimo u posljednji tjedan ove liturgijske godine, jubilejske godine

nade. Okupljeni smo Božjim Duhom u zajedništvu s Kristom koji je pobijedio smrt i po svome Duhu ostao prisutan s nama u svojoj Crkvi.“

„Draga braćo i sestre Ukrajinci i Ukrajinke, večeras molimo s vama, za vas i za cijeli ukrajinski narod, spominjući se žrtava zločina komunističkoga režima u Ukrajini 1932. i 1933. godine, kada je umjetno izazvana glad, to jest: ubijanje gladi ili Gladomor (ukr. Holodomor), uzelo živote nekoliko milijuna ljudi. Bio je to genocidni čin nepravedne sovjetske komunističke vlasti prema ukrajinskim seljacima s političkim ciljem uništavanja socijalnoga temelja jedne nacije. Taj je zločin cinično i okrutno planiran od strane Staljinova režima, kako bi se provela politika kolektiviziranja poljoprivrede protiv volje ukrajinskoga seoskog stanovništva“, podsjetio je biskup Šaško.

„Dok se ovih dana stvaraju čudni politički planovi koji mirišu na još čudnija savezništva u nametanju mira, mi - zazivajući zagovor blaženoga Alojzija u ovome 'Vrtu pouzdanja' - ne gubimo pouzdanje i svoje molitve polažemo u molitvu koju Krist Kralj prinosi nebeskomu Ocu“, pozvao je okupljene biskup Šaško i dodao: „Dobro pamtimo slične planove s našom domovinom. Činilo se da ne možemo ništa učiniti i da će nepravda prevladati. Tada se očitivalo Božje gospodstvo i na čudesan nam način darovalo odgovor na vjeru koja je gledala dalje od sebičnosti i vidjela više od

zemaljskih moćnika. Ustrajmo u istoj vjeri i za Ukrajinu, jer toliko patnje iz ljubavi prema slabima kad-tad odrazit će vječnost i Kristovu „slabost“ koja je u konačnici pobijedila zlo.“

Svetoj misi za žrtve Holodomora u Ukrajini na Kaptolu su nazočili supruga veleposlanika Ukrajine u Republici Hrvatskoj gospođa Nina Kyrlyč i djelatnici Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj, predstavnici ukrajinske zajednice, brojni ukrajinski vjernici prognanici i vjernici sugrađani Hrvati.

Nakon svete mise okupljeni Ukrajinci su se susreli s biskupom mons. Ivanom Šaškom i rektorom katedrale mons. Zlatkom Korenom. Zahvalili su biskupu i rektoru na bogoslužju za žrtve Holodomora u Ukrajini, podršci Ukrajini i ukrajinskom narodu, a biskupu Šašku posebno su zahvalili na izrazito pijetetnoj propovijedi i što od 2009. godine svake godine služi svetu misu za žrtve Holodomora u Ukrajini, ukazuje i podsjeća na strašne genocidne zločine Staljinovog totalitarnog komunističkog režima.

Vrijedi istaknuti kako je Vlada Republike Hrvatske na sjednici 15. lipnja 2023. godine podržala inicijativu Hrvatskog

sabora da se Holodomor proglasi genocidom nad ukrajinskim narodom. Hrvatski sabor jednoglasno je 28. lipnja 2023. godine na Dan Ustava Ukrajine osudio Staljinov totalitarni komunistički režim i izglasao Deklaraciju o priznavanju Holodomora (Gladomora) 1932.-1933. godine genocidom nad ukrajinskim narodom.

Uz Ukrajinu i Republiku Hrvatsku, parlamenti brojnih država u Europi i svijetu su priznali i osudili Holodomor kao genocid nad ukrajinskim narodom u službenim dokumentima, deklaracijama i rezolucijama: Ukrajina, Estonija, Australija, Kanada, Mađarska, Litva, Gruzija, Poljska, Peru, Paragvaj, Ekvador, Kolumbija, Meksiko, Latvija, Portugal, Sjedinjene Američke Države, Češka Republika, Brazil, Irska, Moldavija, Njemačka, Čile, Bugarska, Belgija, Island, Francuska, Slovenija, Ujedinjeno Kraljevstvo, Luksemburg, Hrvatska, Slovačka, Nizozemska, Italija, Švicarska i Sveta Stolica za pontifikata pape Ivana Pavla II., Europski parlament, te Vijeće Europe.

Viktor Filima,

predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba

IZLOŽBA POVODOM DANA SJEĆANJA NA ŽRTVE HOLODOMORA

U ponedjeljak, 24. studenoga, u Auli knjižnice Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu svečano je otvorena izložba posvećena Danu sjećanja na žrtve gladomora (holodomora). Gladomor je umjetno izazvana masovna glad u Ukrajini od 1932. do 1933. godine, orkestrirana Staljinovom politikom konfiskacije žita. Procjenjuje se da je ova okrutna kampanja izgladnjivanja dovela do smrti više milijuna Ukrajinaca. Parlamenti 35 država, uključujući i Hrvatsku, priznali su i proglasili gladomor genocidom nad ukrajinskim narodom.

Na otvorenju izložbe sudjelovali su dekan prof. dr. sc. Domagoj Tončinić, prodekan prof. dr. sc. Slađan Turković, kulturni ataše Oleksandr Pustovoitenko kao predstavnik Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj, Viktor Filima, predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba, Marija Meleško, predsjednica Ukrajinske zajednice Grada Zagreba, te Andrej Pavlešen, predstavnik ukrajinske nacionalne manjine u Zagrebačkoj županiji. Prisutni su bili i članovi Katedre za ukrajinski jezik i književnost te studenti ukrajini-stike. Izložbu su informacijski popratili dr. sc. Silvija Graljuk i studenti ukrajini-stike.

Posebno snažan dojam na prisutne ostavilo je obraćanje strane lektorice, prof. dr. sc. Lesie Pevtrovske. Ona je govorila o svojim osobnim uspomenama i dojmovima koji su joj ostali

iz priča prenošenih u njezinoj obitelji – o selima u kojima je živjela njezina rodbina te o stradanjima članova njezine obitelji za vrijeme gladomora. Isto tako svoje uspomene o velikoj tragediji u obitelji i odnosu prema kruhu poslije gladomora s prisutnima je podijelila Marija Meleško. Te priče, isprepletene s povijesnim činjenicama, pokazale su koliko je gladomor duboko utisnut u kolektivno, ali i osobno pamćenje Ukrajinaca.

Program je dodatno obogaćen emotivnim poetskim sadržajem. Bivša studentica ukrajini-stike Zrinka Suk pročitala je vrlo osobnu i potresnu pjesmu koju je napisala još kao studentica, u trenutku kada je prvi put čula za gladomor, 2013. godine, povodom 80. obljetnice obilježavanja ove tragedije. U svojim stihovima spojila je šok otkrivanja povijesne istine s dubokim suosjećanjem prema žrtvama i njihovim potomcima. Zrinka Suk je tom prilikom pročitala i pjesmu svog brata, Branimira Suka, čime je sjećanje na gladomor dobilo još jednu, dodatnu osobnu dimenziju – glas druge generacije koja gladomor nije proživjela, ali ga nasljeđuje kroz priče, knjige i empatiju. Obje pjesme, nastale iz dubokog ljudskog suosjećanja i potrebe da se ne zaboravi, nalaze se u nastavku.

Izložbu su organizirali Katedra za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Zagrebačke županije, u suradnji s Ukrajinskom zajednicom Grada Zagreba. Paneli, fotografije i prateći tekstovi posjetiteljima nude povijesni pregled gladomora, svjedočanstva preživjelih te uvid u suvremeno komemoriranje ove tragedije, kako u Ukrajini, tako i u svijetu.

Pozivamo sve zainteresirane da posjete izložbu, a po njenom završetku samostalno se upoznaju s povijesnim činjenicama i osobnim svjedočanstvima te na taj način odaju počast nevinim žrtvama jedne od najvećih tragedija u povijesti ukrajinskoga naroda.

*Katedra za ukrajinski jezik i književnost
Filozofski fakultet Sveučilište u Zagrebu*

Oprosti im Bože

Smrtnim stradanjima svjedokom si bila,
u najgorim snovima nisi to snila.
Koliko se boli podnijeti može,
to znaš samo Ti, svemogući Bože.
Znam da ne mogu kriviti Tebe,
što drugi ljudi su toliko zli,
pogledaj samo, sve su opustošili.
A gdje si Ti bio, dok smo gladovali?
Jedino što mogu je živjeti,
zapravo sve to zaboraviti,
i nikad tuđu krv proliti,
pravi način je oprostiti.
Nek' prolivena krv, tlo učini plodnim,
i budući život, tako blagorodnim,
da nova vremena snagu donesu,
pa da nikome život ne odnesu!

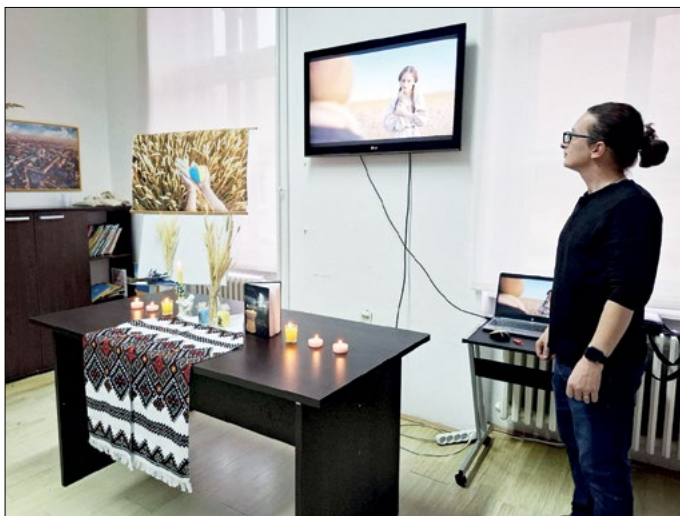
Branimir Suk

Ne vidim više ništa
ni smijeh, ni žito, ni brata
ni upale obraze, teška ramena
bez imalo srca-zatvorena vrata.
Ne čujem više ništa
ni njihovu bol, muku
oni ne odlaze, oni su tu
ispruženih beživotnih ruku.
Ni one koji mole, ni one koji jecaju
ni njihove zgusnute suze, ni luđačke trzaje.
Ni gomilu skvrčenih tijela
i ta jedina njihova neispunjena želja.
Ne osjetim više ništa
njihova zgrbljena leđa
ne znam za polomljene oči
u ovom bezdanu noći.
Jer, ako vidim i čujem i osjetim
onda ja dalje neću moći.

Zrinka Suk

МИ ПАМ'ЯТАЄМО!

У Осієку відзначили День пам'яті жертв голодоморів в Україні як акт протесту проти забуття

Листопад для української національної меншини у Хорватії – особливий місяць. У листопаді в Хорватії відзначають дні пам'яті жертв сербської агресії, особливо вшановують пам'ять жертв міста-героя Вуковара та Шкабрні. Представники української національної меншини кожного року разом з хорватами та іншими національними меншинами вшановують пам'ять полеглих героїв, які боронили свою Батьківщину, а також схилиють голови у скорботі за невинно вбитих цивільних.

Відразу після цих скорботних днів, представники української національної меншини Хорватії приєднуються до українців цілого світу та до спільного відзначення Дня пам'яті жертв голодоморів в Україні. В цей день українці згадують тих, хто загинув від геноциду, який навмисно здійснила комуністична тоталітарна система, з особливим акцентом на найтяжчий Голодомор 1932-1933 років.

Члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки в Осієку зібрали молодь, щоб пояс-

нити їм, що таке геноцид проти українського народу, який чинила і чинить сусідня держава, щоб назавжди знищити українську націю, культуру, мову, традиції, історію і пам'ять про цей народ. Старші члени українського товариства мають ціль розповісти наступним поколінням про всі злочини росії проти українського народу як акт протесту проти забуття. Тож представлені дві презентації: «Голодомор – найжорстокіший злочин 20 століття, який приховували 50 років» та «Причини і наслідки Голодомору 1932-1933 років. Діти – найвразливіші жертви голоду». Проведена дискусія, під час якої мами розповіли дітям про спогади своїх бабусь, дідусів, наголосивши на тому, що в кожній українській сім'ї хтось помер від страшного штучного голоду і що голод не минув жодної української родини. Згадали і про численні випадки вимушеного канібалізму, щоб показати молоді страшні розміри геноциду. Переглянули відео про тяжкі роки голодної смерті. Розповіли молоді про Меморіальний комплекс пам'яті жертв голодоморів в Україні, який знаходиться в Києві та про «Свічу Пам'яті» – центральний елемент музею. Показали відео про скульптуру «Дівчинки з колосками» – символ пам'яті про дітей, убитих голодом під час геноциду української нації в 1932-1933 роках, а також тих, хто вижив, але не мав дитинства.

Запаливши свічки пам'яті біля колосків пшениці, всі разом помолилися, адже запалений вогник означає, що рідні зберігають пам'ять про невинно вбитих голодом. Нехай молодь несе у своїх серцях пам'ять про ці страшні сторінки історії і передає наступним поколінням, щоб полум'я пам'яті цих трагічних подій ніколи не згасло.

Оксана Мартинюк

UČENICI OBILJEŽILI 92. OBLJETNICU HOLODOMORA U UKRAJINI

Učenci koji izučavaju Ukrajinu jezik i kulturu po Modelu C u Osnovnoj školi „Antun Matija Reljković“ Bebrina obilježili su 92. obljetnicu Holodomora u Ukrajini - najstrašnijeg zločina 20. stoljeća i genocida protiv ukrajinskog naroda. Učenci su zapalili lampione i pomolili se za žrtve ovog okrutnog zločina.

Nažalost, i danas Rusija izvršava novi genocid protiv ukrajinskog naroda zbog kojeg živote gube najhrabriji branitelji i braniteljice, najbolji sinovi Ukrajine, a također civilno stanovništvo i nevina djeca. Rat u Ukrajini koji traje već četiri godine

usmjeren je na uništavanje ukrajinske nacije koja želi živjeti u miru na svojoj zemlji i graditi civilizirano društvo.

Svaki narod ima pravo birati svoj put i graditi budućnost svoje djece i svoje države. Ukrajinski narod, nakon nekoliko umjetno izazvanih gladomora digao se iz pepela i uspješno se razvijao. Zbog toga što je Ukrajina zakoračila u bolju budućnost prema europskim vrijednostima, Rusija je opet odlučila zaustaviti Ukrajinu u svojim namjerama, učinivši genocid protiv ukrajinske nacije. Učenci su se pomolili za pravedan mir u Ukrajini i da se slični genocidi ne ponavljaju nigdje u svijetu.

Marta Varoščić

ČLANOVI UKPD „ANDRIJ PELIH“ ŠUMEĆE ZAPILILI LAMPIONE U ZNAK SJEĆANJA NA ŽRTVE HOLODOMORA U UKRAJINI

Članovi UKPD-a „Andrij Pelih“ iz Šumeća okupili su se kako bi obilježili sjećanje na žrtve Holodomora, jednu od najtragičnijih događaja ukrajinske povijesti. Prisutni su se prisjetili milijuna nevinih žrtava velike gladi, čiji su glasovi ušutkani ali nikada zaboravljeni. Svaka uspomena, izgovorena riječ, svaka misao bila je posvećena upravo onima koji više nisu s nama.

U dvorani su stajala djeca koja pohađaju ukrajinski folklor – u vezenim košuljama i srcem koje čuva tradiciju. Njihova prisutnost podsjetila je odrasle da i nakon najveće tame dolazi svjetlost. Oni su budućnost naroda, dokaz da ukrajinska kultura živi, pleše i pjeva unatoč svemu što je prošla. Foto-

grafija na kojoj su svi zajedno, okruženi toplinom lampiona, nije samo slika. Ona je dokaz života, snage i ljubavi prema korijenima. U njoj su spojeni oni koji su otišli i oni koji tek rastu, ono što je izgubljeno i ono što se čuva. I baš zato, dok držimo lampion, odajemo počast.

Holodomor u Ukrajini nas uči da cijenimo slobodu, kruh na stolu i mir u srcu. A današnji dan nas uči da se povijest ne prenosi samo riječima nego i pogledom, pjesmom, korakom i malim plamenom podignutim prema nebu. Sjećamo se! Ne zaboravljamo!

Ozana Stasjuk

ODRŽAN EUROPSKI FORUM UKRAJINSKE DIJASPORE „NOVI SAD 2025.“

U Novom Sadu je od 28. do 30. studenog uz nazočnost predstavnika oko dvadeset europskih zemalja održan Europski forum ukrajinske dijaspe „Novi Sad 2025.“ Forum su organizirali Europski kongres Ukrajinaca i Društvo za ukrajinski jezik, književnost i kulturu „Prosvita“ iz Novog Sada povodom obilježavanja 135. obljetnice preseljenja Ukrajinaca na područja bivše Jugoslavije.

Ukrajinsku zajednicu Republike Hrvatske su predstavljali tajnica Marija Semenjuk Simeunović i Nikola Zastrižni, član Predsjedništva.

Dan prije zvaničnog početka Foruma, u četvrtak 27. studenog, predstavnike Europskog kongresa Ukrajinaca (EKU) na čelu s predsjednikom Bohdanom Rajčincem primio je potpredsjednik Pokrajinske vlade Vojvodine Tomislav Žigmanov, inače i lider Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, regionalne političke stranke u Republici Srbiji koja zastupa, štiti i artikulira interese hrvatske nacionalne manjine u Autonomnoj pokrajini Vojvodina.

Tijekom razgovora, potpredsjednik Žigmanov podsjetio je da je Vojvodina stvorila povoljan politički okvir za ostvarivanje i razvoj svih kapaciteta nacionalnih manjina, uključujući i ukrajinsku, ističući da Pokrajinska vlada kontinuirano pruža političku i financijsku potporu institucijama i organizacijama nacionalnih manjina u pokrajini. Članovi delegacije predstavili su način organizacije, funkcioniranja, kao i poteškoće s kojima se suočava ukrajinska manjina u europskim zemljama u kojima djeluje. Žigmanov je istaknuo da je ukrajinska zajednica uspjela sačuvati svoj identitet u Vojvodini (Srbiji), čemu su doprinijeli dobri vođe, crkva, razvijene kulturne i obrazovne institucije te kontinuirana podrška državnih, regionalnih i lokalnih vlasti u njihovim aktivnostima.

Forum je zvanično započeo 28. studenog konferencijom: „Od sudjelovanja do utjecaja: modeli političkog predstavljanja nacionalnih manjina i dijaspe“ na kojoj je pored eminent-

tnih predstavnika političkog života nekoliko europskih zemalja sudjelovao i potpredsjednik Pokrajinske vlade Žigmanov koji je izrazio zadovoljstvo što je Vojvodina mjesto susreta, razmjene iskustava i predstavljanja izazova s kojima se suočavaju nacionalne manjine ne samo u Srbiji nego i šire. Na konferenciji je sudjelovala i Dragana Jeckov, zastupnica u Hrvatskom saboru, članica Samostalne demokratske srpske stranke koja je objasnila kakav je položaj nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj i kako su one zaštićene u kontekstu Europe. U fokusu konferencije bili su modeli garantiranog predstavljanja nacionalnih manjina u parlamentima Hrvatske, Mađarske i Rumunjske i sudjelovanje manjina u lokalnoj i regionalnoj samoupravi.

Poslijepodne održan je Okrugli stol pod nazivom: „Eurointegracija i predstavljanje - uloga dijaspe i partnera Ukrajine“ na kojemu su sudjelovali predstavnici ukrajinskih organizacija iz Europe, članica Europskog kongresa Ukrajinaca i predstavnici srbijanskog civilnog društva na proukrajinskim pozicijama koji se ne slažu sa aktualnom politikom Srbije prema agresiji na Ukrajinu.

29. studenog Europski forum ukrajinske dijaspe započeo je Godišnjom skupštinom Europskog kongresa Ukrajinaca na kojoj su sudjelovale punopravne članice i gosti a zatim je uslijedilo prigodno online obraćanje predstavnika mnogih europskih zemalja da bi se pozdravnim riječima Europskom forumu obratili i predsjednik Svjetskog kongresa Ukrajinaca Paul Grod koji je obnašao dužnost potpredsjednika deset godina prije izbora za predsjednika u studenom 2018. godine. Tijekom tog vremena Paul Grod bio je odgovoran za mnoge ključne inicijative i predsjedavao je brojnim odborima i projektima, uključujući nekoliko međunarodnih misija promatranja izbora u Ukrajini i Vijeća za podršku Ukrajini te Eugene Czolij, predsjednik nevladine organizacije Ukrajina-2050 a bio je predsjednik Svjetskog kongresa Ukra-

jinaca od 2008. do 2018. godine. Sudionike konferencije je preko Google linka pozdravio i državni tajnik Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog Republike Srbije Ivan Bošnjak te istaknuo značaj teme političkog predstavljanja manjina.

Poslijepodne obrađene su teme: „Europski kongres Ukrajinaca i države Europe – suradnja i komunikacija“, „Sigurnosna pitanja, uloga dijasporu u suprotstavljanju lažnim informacijama“, „Obrazovanje, jezik i identitet, načini suradnje i ujedinjenja ukrajinstva u Europi“ te „Mladi ukrajinske dijasporu – liderstvo i odgovornost nove generacije“, a nakon svake teme uslijedila je diskusija sudionika iz različitih europskih zemalja.

Nakon toga Europski forum ukrajinske dijasporu „Novi Sad 2025.“ je zvanično završio s radom a sudionici su u neformalnim razgovorima izmjenjivali iskustva o radu svojih udruga i ukrajinske manjine u pojedinim zemljama.

30. studenoga u grkokatoličkoj crkvi služena je božanska liturgija.

Konferenciju su podržali Otvoreno društvo za zapadni Balkan, Grad Novi Sad, Kulturna stanica Svilara, gdje je cjelokupni program i održan te dvije ukrajinske kompanije koje rade u Srbiji - „Perutnina Ptuj“ koja je dio ukrajinske grupacije MHP, najvećeg proizvođača mesa peradi u Europi i „Vineks“ iz Novog Sada koja posluje u Srbiji, a vlasnici su joj također Ukrajinci.

Nikola Zastrižni

NAKON 17 GODINA PONOVO ODRŽANA MANIFESTACIJA KULTURNO STVARALAŠTVO NACIONALNIH MANJINA

30. studenog 2025. godine je u prepunoj koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski, nakon 17 godina stanke, ponovno održana manifestacija „Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina“ na kojoj su se najširoj publici predstavile najbolje udruge nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, a čije programe sufinancira Savjet za nacionalne manjine. Zemlja partner manifestacije ove je godine bila Ukrajina.

U svom obraćanju, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Tibor Varga zahvalio se Vladi Republike Hrvatske na konstantnoj financijskoj i političkoj potpori radu i aktivnostima Savjeta, te je izrazio nadu u nastavak ovako velike potpore i međusobnog razumijevanja. Istaknuo je kako ljubav prema domovini u miru i sudjelovanje u obrani Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata trajno povezuju pripadnike nacionalnih manjina s većinskim narodom.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković u svom je govoru ponovio kako sve Vlade koje je on vodio aktivno surađuju sa zastupnicima nacionalnih manjina putem Operativnog programa Vlade Republike Hrvatske za nacionalne manjine, te svo vrijeme aktivno potiču sve forme kulturne autonomije nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Posebno se zahvalio Savjetu za nacionalne manjine na ponovnoj organizaciji ove manifestacije.

Na ovogodišnjoj manifestaciji nastupilo je 16 skupina kulturnog amaterizma nacionalnih manjina iz Republike Hrvatske: Albansko kulturno društvo u Hrvatskoj „Shkëndija“, Bošnjačko kulturno-umjetničko društvo „Sevdah“ Zagreb, Društvo perojskih Crnogoraca „Peroj 1657“, Češka beseda Daruvar, Udruga za njegovanje običaja Mađara „Korogy“ iz Korođa, Makedonsko kulturno društvo „Braća Miladinovci“ Osijek, Udruga Nijemaca i Austrijanaca „Sirač“, Poljska kulturna udruga „Mikolaj Kopernik“, Romski resursni centar „Darda“, Savez Rusina Republike Hrvatske, Matica Slovačka - Matica slovenska „Kukučin-Kuntarić“ Jakšić, Slovenski dom - Kulturno prosvjetno društvo „Bazovica“, Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“, Unione Italiana - Comunita' degli Italiani Dignano, Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske i Židovska vjerska zajednica „Bet Israel“ u Hrvatskoj.

Zemlju partnera - Ukrajinu, predstavio je Zasluženi akademski prikarpatski ansambl pjesme i plesa Ukrajine „Verkhovyna“.

Osim predsjednika Vlade, manifestaciji su nazočili i potpredsjednik Vlade Davor Božinović, ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinec, ministar znanosti, obrazovanja i mladih Radovan Fuchs, izaslanica predsjednika Hrvatskog sabora zastupnica Vesna Bedeković te Taras Kuchma

gradonačelnik Drohobyča, ukrajinskog grada iz kojeg je nastupio i nacionalni ansambl Ukrajine zajedno sa hrvatskim nacionalnim ansamblom LADO-m.

Manifestaciji su nazočili i brojni veleposlanici akreditirani u Zagrebu, predstavnici Katoličke crkve, Srpske pravoslavne crkve te Židovske zajednice, kao i brojni visoki državni i lokalni dužnosnici, bivši predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Aleksandar Tolnauer, članovi Savjeta za nacionalne manjine te čelnici manjinskih udruga i vijeća.

Zahvaljujemo svim sudionicima manifestacije; više od tisuću predstavnika udruga nacionalnih manjina, te vijeća i predstavnika nacionalnih manjina iz svih dijelova Hrvatske, koji su oživjeli ovu manjinsku manifestaciju zajedništva.

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske

1.12.2025.

КУЛЬТУРНА ТВОРЧИСТЬ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Маніфестація «Культурна творчість національних меншин» відбулася в Загребі в концертному залі імені Ватрослава Лісінського

Україна була країною-партнером важливого культурного заходу під назвою «Культурна творчість національних меншин», на якому найширшій аудиторії були представлені виступи національних меншин, які організовано діють у Республіці Хорватія, програми яких співфінансує Рада з питань національних меншин Республіки Хорватія. Захід відбувся в столиці Хорватії 30 листопада 2025 року в чудовому концертному залі імені Ватрослава Лісінського. Цікаво, що останній раз такий масштабний захід для представлення культури національних меншин був проведений сімнадцять років тому.

Гостей привітав голова Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія Тібор Варґа, який подя-

кував уряду Республіки Хорватія за постійну фінансову та політичну підтримку роботи Ради, а також висловив сподівання на продовження підтримки та взаєморозуміння. Також наголосив, що любов до батьківщини в мирний час та активна участь в обороні Республіки Хорватія під час Вітчизняної війни назавжди пов'язують представників національних меншин з хорватським народом.

До присутніх звернувся прем'єр-міністр Андрей Пленкович, який у своїй промові зазначив, що всі уряди, які він очолював, активно співпрацюють з представниками національних меншин через Оперативні програми уряду Республіки Хорватія для національних меншин і завжди мотивують всі форми культурної автономії національних меншин у Республіці Хорватія. Андрей Пленкович виніс особливу подяку Раді з питань національних меншин за реорганізацію цього заходу.

Присутніх привітав Посол України в Республіці Хорватія Василь Кирилич, який висловив подяку хорватському уряду і народу за партнерство, розуміння і всебічну підтримку України.

У концертній програмі взяли участь 16 аматорських культурних колективів національних меншин з Республіки Хорватія: Албанське культурне товариство в Хорватії «Shkëndija», Боснійське культурно-мистецьке товариство «Sevdah» Загреб, Товариство чорногорців «Перой 1657», «Чеська бесіда» Дарувар, Товариство для збереження угорських звичаїв «Короги» з Короджа, Македонське культурне товариство «Брати Міладіновці» Осіек, Товариство німців та австрійців «Сірач», Польське культурне товариство «Микола Коперник», Ромський ресурсний центр «Дарда», Союз русинів Респу-

бліки Хорватія, Матица Словачка – Матица словенська «Кукучин-Кунтарич» Якшич, Словенський дім - Культурно-просвітне товариство «Базовіца», Сербське культурне товариство «Просвіта», Unione Italiana - Comunita' degli Italiani Dignano, Українська громада Республіки Хорватія і Єврейська релігійна громада «Бет Ізраїль» у Хорватії.

Країну-партнера – Україну, представив Заслужений академічний прикарпатський ансамбль пісні та танцю України «Верховина» з українського міста Дрогобич.

Концерт розпочали і прикрасили своїм виступом хорватський національний ансамбль LADO.

Цю важливу подію, окрім Прем'єр-міністра Андрея Пленковича і голови Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія Тібора Варги, відвідали високі гості:

віце-прем'єр-міністр Давор Божинович, міністерка культури та ЗМІ Ніна Обулен Коржінек, міністр науки, освіти та молоді Радован Фукс, представниця голови Хорватського парламенту, депутатка Весна Бедекович та мер українського міста Дрогобича Тарас Кучма.

Серед гостей були численні послы, акредитовані в Загребі, представники Католицької церкви, Сербської православної церкви та Єврейської громади, а також численні високопосадовці держави та місцевого самоврядування, колишній голова Ради з питань національних меншин РХ Александар Толнауер, члени Ради з питань національних меншин, керівники культурних товариств, громад та представники Рад національних меншин.

Українську громаду Республіки Хорватія представили юні танцюристи Українського культурно-просвітнього товариства «Україна» із Славонського Брода (шість пар) і Українського культурно-просвітнього товариства «Тарас Шевченко» із Каніжи (одна пара). Танцюристи, під керів-

ництвом Желька Хаса, виконали частину (фрагмент, який, відповідно умовам, тривав 3 хвилини) найвідомішого українського народного танцю «Гопак». Танець супроводжували музиканти з Карловца під керівництвом Влада Тврдовського. Українські народні костюми та музика підкреслили національних колорит.

Звичайно, на жаль, відчувається, що в українській громаді немає професійного хореографа, адже у виконанні народних танців важливе знання теорії, знання важливих елементів таких як правильна поставка тіла, виразні рухи рук, робота ніг, синхронність, ритмічна точність, артистизм і урочистість, взаємодія з партнером та багато інших компонентів, які є невід'ємною частиною хореографії. Цього разу керівники з танцюристами показали виступ на аматорському рівні, вклавши в нього багато енергії і любові, що дуже важливо для збереження національної ідентичності за межами (пра)батьківщини.

Оксана Мартинюк

ODRŽANA REDOVITA GODIŠNJA SKUPŠTINA UKPD “IVAN FRANKO” VUKOVAR

Ukrajinskom domu u Vukovaru 13. prosinca 2025. godine UKPD “Ivan Franko” Vukovar održalo je 24. redovnu godišnju Skupštinu. Radno predsjedništvo Skupštine na čelu s predsjednikom udruge Stefanom Bojkom izvijestilo je Skupštinu o radu i financijskom poslovanju u 2024. godini, što je predsjednik Nadzornog odbora Ivan Šarek i potvrdio svojim izvješćem. Predložene su smjernice o radu i financijskom poslovanju za 2026. godinu, nakon čega su članovi Skupštine jednoglasno usvojili iznesena izvješća i potvrdili planirani proračun za 2026. godinu.

Članovi i gosti Skupštine mogli su pogledati PowerPoint prezentaciju koja je sadržavala fotografije svih 34 javnih nastupa sekcija UKPD tijekom 2024. godine, uz održanih 57 proba, organiziranu manifestaciju „Dani ukrajinske kulture“ te promocije knjige “Pjesme starog kraja” autora Mihajla Ljahoviča koju je udruga tiskala u izvještajnoj godini.

Skupštinu je pozdravio potpredsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske Mario Has, pohvalivši brojnost i organiziranost članstva, aktivnosti, trud i rad aktivista te voditelja sekcija. Pohvalio je i istaknuo suradnju udruga članica unutar Ukrajinske zajednice RH navodeći primjere pozitivne prakse. Predsjedavajući Stefan Bojko zahvalio je svim dionicima na doprinosu za kvalitetan rad udruge te izrazio zahvalnost Savjetu za nacionalne manjine RH i Gradu Vukovaru za financijsku potporu našeg rada na očuvanju i promoviranju ukrajinske kulture.

Po završetku radnog dijela Skupštine, članovi i gosti družili su se uz pjevanje ukrajinskih narodnih pjesama i degustaciju delicija koje su pripremile članice sekcije Ukrajinski narodni običaji i rukotvorine.

Marija Semenjuk Simeunović

МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКОГО КІНО

У Загребі вперше відбувся Місяць українського кіно – подія, яка відкрила для глядачів багатство української культури та кіномистецтва. Ініціатором і організатором заходу був Клуб студентів україністики Філософського факультету Загребського університету, який відкрив глядачам можливість глибше пізнати Україну через кіно.

Упродовж місяця з 22 листопада до 22 грудня 2025 року публіка мала нагоду переглянути п'ять українських фільмів, що показали різні сторони українського життя, його історію, біль, гумор, любов і надію. Зміст і характер цієї події найкраще описують представлені фільми, що увійшли до її програми.

Місяць українського кіно розпочався з показу фільму «Заборонений», який зворушливо й драматично показав життя та трагічну долю поета Василя Стуса, а також боротьбу українських дисидентів проти радянського тоталітарного режиму. Далі глядачі змогли

насолодитися фільмом «Крашанка» – теплою сімейною комедією про Великдень під час війни, яка з гумором і щирістю розповіла про батька з дуже несподіваним планом. Наступною була романтична комедія «Сусідка», що познайомила глядачів з історією неодруженого парубка, якому довелося протягом місяця жити разом з учителькою музики, що поступово змінила його життя. Стрічка «Інший Франко» відкрила постать Петра Франка, сина Івана Франка, показавши його як самостійну та непересічну особистість. Завершила програму легка й атмосферна новорічна комедія «Потяг у 31 грудня», події якої відбувалися в потязі «Київ-Львів» у чарівну ніч напередодні Нового року.

Найважливішим підсумком події стало те, що українські фільми зацікавили не лише українську публіку, а й хорватську, що було основною ідеєю організаторів. До нових зустрічей у нашому кінотеатрі та на подіях Клубу студентів україністики!

Катарина Йовакарич

ZAHVALA NA PODRŠCI UKRAJINI I UKRAJINCIMA

Potpredsjednik Hrvatskoga sabora akademik Željko Reiner primio izvođače tradicionalnog ukrajinskog božićnog kazališnog igrokaza "Jaslice"

Potpredsjednik Hrvatskoga sabora akademik Željko Reiner, u svojstvu izaslanika predsjednika Sabora, primio je u četvrtak 18. prosinca 2025. godine, izvođače tradicionalnog ukrajinskog božićnog kazališnog događaja "Jaslice" (ukr. Vertep).

Uz potpredsjednika Sabora Reineru susretu su nazočili i Zdravka Bušić, predsjednica Odbora za Hrvate izvan Repu-

blike Hrvatske i voditeljica Međuparlamentarne skupine prijateljstva Hrvatska - Ukrajina, predsjednica Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Vesna Bedeković i zastupnik Tomislav Zadro.

Ukrajinski umjetnici izveli su tom prigodom ulomak iz tradicionalne ukrajinske božićne predstave "Jaslice" (ukr. Vertep), narodni igrokaz koji u tri čina prikazuje rođenje Isusa te dočarava iskustvo slavljenja ukrajinskog Božića. Izvedbu je organiziralo Veleposlanstvo Ukrajine u Republici Hrvatskoj.

- Dobre običaje treba održavati, kazao je potpredsjednik Sabora Željko Reiner, te iskazao zadovoljstvo da ova predstava postaje dio tradicije druženja u Saboru prije Božića. - Od srca želimo da u Ukrajini zavlada mir i da svi žive sretno i zadovoljno, poručio je akademik Reiner.

- Došli smo zahvaliti na podršci Ukrajini i Ukrajincima, kazao je veleposlanik Ukrajine u Hrvatskoj Vasilj Kirilič te izrazio želju da nadolazeća 2026. godina bude pobjednička, uz osnaženu vjeru u istinu i slobodu.

HRVATSKI SABOR
18.12.2025.

U ZAGREBU IZRAĐEN DJIDUH - BOŽIĆNI SIMBOL UKRAJINE

U okviru projekta „Tradicijska koja nas spaja“, koji se već deset godina održava u Centru kulture Dubrava u organizaciji etnologinje dr. sc. Lucije Franić Novak, više stručne suradnice programa hrvatske tradicijske baštine, svoju je adventsku tradiciju predstavila ukrajinska nacionalna manjina. Izradili su djiduha (djeda), nacionalni simbol Ukrajine koji izrađuju uoči Badnjaka od vlati slame raznovrsnog žita spletenoga u rukoveti i postavljaju uz svijeću na obiteljskom stolu u središtu doma. Prema narodnom vjerovanju, preko djiduha su se spuštali pokojnici i bogovi donoseći noću blagoslov obitelji. Ova neraskidiva veza s pokojnicima i milo-

šću Božjom očuvala se do današnjih dana kada izrada ukrajinskih djiduha oživljava kao tradicija koja živi među svim Ukrajinčima u domovini i svijetu. Djiduh na božićnom stolu simbolično okuplja ukrajinski narod u zajedništvu, molitvi, vjeri i nadi. Radionica je organizirana u suradnji s Ukrajinskom zajednicom Grada Zagreba, a vodila ju je Tatjana Šagadin. Projekt je obuhvatio nekoliko adventskih radionica, a na jednoj od njih sudjelovali su i pripadnici makedonske nacionalne manjine i izradili koledarske kolače u suradnji s Ivanom Brezovec, predsjednicom Makedonskog kulturnog društva "Ohridski biser" Zagreb.

Ukrajinska zajednica Grada Zagreba

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА МІСТА ЗАГРЕБА: РАЗОМ МИ МОЖЕМО БІЛЬШЕ!

Весь час жінки-членкині Української громади міста Загреб працюють разом, знайомлячи хорватських друзів з української культурою на різні способи. Дуже давно мали бажання провести внутрішнє неформальне спілкування жінок товариства з друзями, шанувальниками української культури, але вічно не вистачає часу, а особливо протягом останніх років російської агресії, коли різних потреб так багато. І от нарешті зібралися! Рідкі моменти з 2022. Просто провести вечір разом. Але знову ж - звісно за роботою (як це завжди споконвіку і було в Україні).

Тільки на згадку лишаємо пару фото - ДО і ПІСЛЯ (з доробком). Середина - як у вулику. Скуштували чудової кулі від Марусі Юристи, розкішного узвару від Людмили Волошиної і ще багато чого доброго від наших господинь, а дещо навіть від господарів.

Тетяні Шагадин щиро дякуємо за передачу знання про виготовлення дідуха. Багато хто з присутніх цього року зробили його вперше!

Дорогі майстрині, з якими ми ще не знайомі, але які хочуть поділитися своїми вміннями з нами - ласкаво просимо! Разом ми можемо більше!

*Українська громада міста Загреб
16 грудня 2025 року*

U RIJECI ODRŽAN MEĐUNARODNI FESTIVAL „ŠČEDRYK ЩЕДРИК“

Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske i Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Dnjipro” Rijeka 6. i 7. prosinca 2025. godine održali su Međunarodni predbožićni festival „Ščedryk Щедрик”. Program je obuhvatio predstavljanje nove knjige Olge Kaminske „Ščedryk” u koju su uključene jedinstvene izvorne skladbe istaknutog ukrajinskog skladatelja Mykole Leontovycha temeljene na poetskim tekstovima i melodijama ukrajinskih narodnih pjesama, predstavljanje knjige Tetjane Kochnyeve Ramač „Koljadut i ščedrujuty dity”, te knjige Tetjane Kochnyeve Ramač i Oksane Martinjuk „Učimo jezik, čuvamo tradiciju II. dio” koje su poslužile kao lijep poklon za djecu koja su recitirala i pjevala svetom Nikoli za vrijeme priredbe.

Za prvi dan festivala program je pripremljen povodom nadolazećih blagdana, posebno Sv. Nikole i Božića. Na početku programa, osim organizatora, sudionicima i gostima pozdrave su uputili preko video veze studenti Kazališnog studija Nacionalnog sveučilišta „Ivan Puljuj” iz ukrajinskog grada Ternopilja koji su profesionalno otpjevali ukrajinske božićne pjesme.

Svečanom programu koncerta su pridonijeli plesna skupina iz Rijeke pod vodstvom Valentine Haustove koja je poklo-

nila publici prekrasan živopisan ples „Mečava” te članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Lesja Ukrajinka” iz Osijeka s tematskim plesom „Pred Božić”. U svečanom programu sudjelovali su poznati riječki operni pjevači Davor Lešić, Goranka i Marin Tuhtan, Ivanica Vunić, Ivan Zorko, Olga Kamonska. Svirali su - instrumentalni ansambl obitelji Veljak, solo violina – Julija Noulz, gitara – Mario Antić te fagot – Marijana Grab iz Osijeka.

7. prosinca održan je Gala-koncert u kojemu su sudjelovali: ukrajinska violinistica Julija Noulz, plesni ansambl iz Rijeke pod vodstvom Valentine Haustove s plesom „Sretan Božić”, pjevači Marin i Goranka Tuhtan, Davor Lešić, Olga Kaminska, Ivanica Vunić, Ivan Zorko (gitara Mario Antić), glazbeni trio obitelji Veljak.

Festival je ujedinio sudionike različitih nacionalnih manjina i predstavnike većinskog naroda. Redateljica koncertnog programa je bila Olga Kaminska, dizajner zvuka – Mladen Lenac, video majstor – Nova TV Danio Prestint.

Pokrovitelji manifestacije su Savjet za nacionalne manjine RH i Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Primorsko-goranske županije.

Tetjana Ramač

BRODSKI UKRAJINCI NASTUPILI NA KONCERTU PUČKIH BOŽIĆNIH PJESAMA U BUKOVLJU

Na koncertu Pučkih božićnih pjesama u Bukovlju, selu pored Slavenskog Broda u Svečanoj dvorani 12. prosinca 2025. godine, nastupio je među ostalima i mješoviti zbor Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina” iz Slavenskog Broda, a ozračje tradicije drevnih božićnih običaja donijeli su još uz scenski i pjevački nastup: Ženska pjevačka skupina „Biđanke” iz Bickog Sela, Muška pjevačka skupina „Starotopoljani” iz Starog Topolja, Muška pjevačka skupina „Bečarine” iz Đakova i domaćini, Ženska pjevačka skupina „Vranovke” KUD-a „Vranovci-Bukovlje”.

Članice i članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina” su na sceni, pod vodstvom profesorice glazbe Anne Vyshkvarko otpjevali iz svog bogatog repertoara tri tradicijske božićne pjesme iz svoje pradomovine Ukrajine: „Dobryj večir tobi, pane gospodarju”, „Nova radist stala” i „Nebo i zemlja” te pridonijeli cjelokupnom, predbožićnom ugođaju koji se osjetio tijekom cijelog koncerta. Izvedba najpoznatijih božićnih tradicijskih pučkih hrvatskih pjesama i napjeva upotpunjena je scenskim prikazom starih slavonskih običaja na Badnji dan, kada se u kuću unosila slama,

na kojoj su se igrala djeca koja su tražila orahe i bombone takozvane „mačke” i kada se posnom trpezom dočekivalo čestitare koji bi domaćinu dolazili u goste pjevajući božićne pjesme.

Kulturno-umjetničko društvo „Vranovci-Bukovlje” postoji već 47 godina i posebno njeguje izvorne pjesme, plesove i običaje brodskog kraja, pa tako i sakralne tradicijske pučke i crkvene pjesme i napjeve, posebno adventske, božićne i uskr-sne i time doprinose očuvanju tradicijske baštine Slavonije i svih njenih stanovnika pa tako i Ukrajinaca.

Koncertu je uz brojne mještane općine Bukovlje i goste nazočio i načelnik Igor Đaković koji je i ovom prigodom pohvalio rad KUD-a „Vranovci Bukovlje” i obećao da će i nadalje Općina podupirati rad i promociju vrijednih članova i čuvara tradicijske slavonske baštine diljem Lijepe Naše ali i izvan nje, istovremeno predstavljajući i svoju općinu.

Nikola Zastrižni

ВЕЧІР СЯТОГО АНДРІЯ НА УКРАЇНІСТИЦІ У ЗАГРЕБСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ: УКРАЇНСЬКІ ЗВИЧАЇ У СТУДЕНТСЬКОМУ КОЛІ

3 грудня 2025 року на Філософському факультеті Загребського університету, на Кафедрі української мови і літератури, відбувся особливий тематичний захід, теплий і надзвичайно колоритний вечір, присвячений звичаям на св. Андрія Первозванного. Такі традиційні Андріївські вечори відбуваються на україністиці уже понад 20 років! Подія зібрала разом членів клубу студентів україністики та викладачів, які прагнули не лише почути про традиції, а й побачити їх у дружньому колі – з усмішками, співпереживанням і, звісно ж, зі смаком домашньої випічки.

Вечір розпочався зі щирого відчуття спільності: коли люди різного віку та досвіду збираються навколо культури, мови й пам'яті – народжується простір, у якому традиція оживає. Саме так і сталося цього вечора: українські обряди раптом постали як жива гра, символічна дія, спільна радість і діалог між минулим та сучасністю. Окремим теплим акцентом стали балабушки – справді «найсмачніші» – їх приготувала студентка з польської україністики Барбара Кусінська. Та центральним і найочікуванішим моментом вечора, без сумніву, стало обрядове «кусання калети» та традиційні андріївські ворожіння. Ми щиро вболівали за студентів-парубків, які сміливо бралися до обрядових випробувань, демонстрували спритність і чудове почуття гумору, змагалися

так, як це робили колись – із витримкою і веселою впевненістю. Кожна спроба дістатися калети перетворювалася на маленьку сценку: сміх, дружні підбадьорювання та імпрровізація – усе це зробило вечір справжнім святом живої взаємодії. Не менш захопливою була й частина, де дівчата ворожили, відтворюючи давні практики наших предків. А розповідь для усіх учасників вечора підготували студенти-україністи Тоня, Іван, Катаріна, Ян, Барбара, Павло, Олег, Оля та Микита – дякуємо їм за свято! Саме ця атмосфера – поєднання знання й живої практики – стала головним здобутком вечора в Загребі. Ми не просто «розповіли» про українські звичаї, а й спільно їх відтворили!

Для україністів такі події – це спосіб зберігати мову й традицію, будувати містки між людьми та країнами, створювати спільноту, в якій українська культура має голос і простір.

Дарія Павлешен

ПЕРША КОЛЯДА НА ФІЛОСОФСЬКОМУ ФАКУЛЬТЕТІ ЗАГРЕБСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

17 грудня 2025 року в стінах Філософського факультету Загребського університету вперше пролунали українські колядки та щедрівки у виконанні неперевершеного ансамблю «Щедрик» Української громади міста Загреба. Захід відбувся на Кафедрі української мови і літератури, зібравши студентів, викладачів, представників української громади Хорватії, діаспори та українців, які знайшли прихисток у Хорватії після початку повномасштабної російської агресії проти України.

Окрім захопливого музичного супроводу, у прикрашеній аудиторії ім. Тараса Шевченка (дякуємо

Сільвії Гралюк і студентам другого курсу!) учасники дійства почули розповіді про різдвяні звичаї та обряди з різних куточків України, дізналися, що символізують щедрівки та різдвяна зірка з розповіді Олі Вальчак. Проте, яким чином українська діаспора плекала ці традиції навіть у часи, коли в самій Україні вони були заборонені радянською владою розповів учасник ансамблю і організатор події Еміл Бобрек, як запам'яталися колядки в Україні та про сам ансамбль «Щедрик» довідалися від чудового ведучого Олександра Роговського. А ще, усі

заспівали разом зі студенткою Барбарою Кусінською, Марія Мелешко та усі присутні розповіли, як готується кутя у їхній родині, та як щедрували і посівали у їхньому місті чи селі.

Це був теплий і зворушливий вечір, що відкрив нову сторінку у житті україністики – першу ластівку української коляди в академічному просторі Загреба. Щиро дякуємо ансамблю «Щедрик» та студентам за цю незабутню зустріч з духом українського Різдва!

Дарія Павлешен

ODRAŽANA MEĐUNARODNA MANIFESTACIJA „SUSRETI UKRAJINACA U ŠUMEĆU“

U Šumeću je 8. studenog 2025. godine uspješno održana tradicionalna Međunarodna manifestacija „Susreti Ukrajinaca u Šumeću“. Ovo je 21. po redu manifestacija koja se održava u Šumeću uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Općine Bebrina.

Na početku manifestacije sudionicima i gostima se obratio predsjednik Ukrajinskog kulturnog-prosvjetnog društva „Andrij Pelić“ Šumeće Darko Karamazan koji je napomenuo kako na svakoj manifestaciji u Šumeću nastupa ansambl iz Ukrajine i da je ukrajinska udruga u Šumeću ugostila zavidan broj kulturnih udruga iz različitih mjesta Ukrajine, a najveća želja članova udruge „Andrij Pelić“ je otići u Ukrajinu i obići mjesta iz kojih su došli njihovi predci. Prisutnima se obratio i predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin koji je naglasio tešku situaciju u Ukrajini zbog ruske agresije te srdačno zahvalio na dolasku voditeljima i članovima ansambla „Prolisok“ i „Horlyčka“, iz Lavova i Lavovske županije Ukrajine.

U programu su sudjelovali: UKPD „Andrij Pelić“ Šumeće, UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod, UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek i dva ansambla iz Ukrajine „Prolisok“ i „Horlyčka“. Svečani program uspješno su vodile Ivana Jakić i Marta Varoščić koje od malena pohađaju nastavu Ukrajinskog jezika i kulture po Modelu C u Šumeću.

Svi sudionici su dobili veliki aplauz od mnogobrojne publike. Kroz svaku lijepo uvježbanu točku prikazana je velika ljubav prema ukrajinskoj pjesmi, glazbi, narodnom plesu, nošnji, tradicijama, kulturi i povijesti Ukrajine.

Na kraju svečanog programa voditeljice ansambla iz Ukrajine srdačno su zahvalile na toplom prijemu, lijepom druženju, nezaboravnom iskustvu koje će dugo ostati u sjećanju.

Nakon svečanog programa upriličeno je druženje, upoznavanje i domjenak. Nakon manifestacije ostale su najljepše uspomene, nezaboravni trenutci, osjećaj zajedništva i želje za pobjedom Ukrajine i hrabrog ukrajinskog naroda.

Ivana Jakić

ODRŽANA 17. VEČER NACIONALNIH MANJINA U BJELOVARU

U novoobnovljenoj Dvorani europskih prvaka u Bjelovaru u subotu 13. prosinca 2025. godine održana je 17. večer nacionalnih manjina, tradicionalna manifestacija na kojoj su se predstavile brojne manjinske kulturno-umjetničke udruge koje su kroz pjesmu, ples, običaje i tradicionalne narodne nošnje prikazale dio kulturne baštine naroda kojima pripadaju. Uz bogat scenski program, posjetitelji su mogli uživati i u raznovrsnim gastronomskim delicijama manjinskih udruga koje su predstavile i posjetiteljima poslužile nepoznata jela, slastice i sve što ide uz to i priuštiti im mogućnost kušanja i uživanja u nekim novim okusima.

Kao i dosadašnjih godina, domaćin manifestacije bila je „Češka obec“ Bjelovar, a Večer nacionalnih manjina održana je pod pokroviteljstvom Grada Bjelovara, Bjelovarsko-bilogorske županije i Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske. Svoje tradicije pred punom dvoranom predstavili su: Udruga zajednice Albanaca Bjelovarsko-bilogorske županije, Bošnjačko kulturno-umjetničko društvo „Sevdah“ iz Zagreba, „Češka obec“ Bjelovar i „Češka beseda“ Virovitič-

ko-podravske županije te Zajednica Mađara grada Bjelovara, Makedonsko kulturno-umjetničko društvo „Makedonija“ iz Splita, Udruga Roma grada Bjelovara i Romski resursni centar – Romsko kulturno-umjetničko društvo „Darda“, Kulturno-umjetničko društvo „Joakim Hardi“ iz Petrovaca, Slovačko kulturno-umjetničko društvo „Braća Banas“ iz Josipovca Punitovačkog, Vijeće srpske nacionalne manjine grada Bjelovara i Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ iz Velikog Poganca, Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda te Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Taras Ševčenko“ iz Kaniže koji su zajedno otplesali najpoznatiji ukrajinski ples „Hopak“ i atraktivni ples „Povzunc“. Plesače je pripremio Željko Has.

Kao posebni gosti nastupili su hrvatsko društvo Folklorni ansambl „Matija Gubec“ iz Karlovca, Matica umirovljenika općine Veliko Trojstvo te albanski folklorni ansambl s Kosova, AKV „Minatori“ iz Prištine.

Prije početka bogatog kulturnog programa, okupljene sudionike i posjetitelje 17. večeri nacionalnih manjina u Bjelovaru pozdravila je predsjednica „Češke obeci“ Bjelovar Miruška Lončar, istaknuvši kako je riječ o manifestaciji koja je ponos grada i županije te snažan dokaz da je Bjelovar tolerantna i multikulturalna sredina. U ime Bjelovarsko-bilogorske županije i župana Marka Marušića okupljenima se obratila zamjenica župana Marija Jungić, istaknuvši da je riječ o posebnoj večeri koja potvrđuje kako županija njeguje kulturu dijaloga i otvorenu suradnju s nacionalnim manjinama.

U ime Grada Bjelovara nazočne je pozdravio gradonačelnik Dario Hrebak, istaknuvši kako Večer nacionalnih manjina ima posebnu vrijednost u vremenu obilježenom globalnim napetostima i nesigurnostima. U ime Kluba saborskih zastupnika nacionalnih manjina Hrvatskog sabora i Savjeta za nacionalne manjine RH okupljenima se obratio saborski zastupnik Vladimir Bilek, koji je govorio i u ime predsjednika Savjeta Tibora Varge.

Večer je zaključena zajedničkim izlaskom na pozornicu svih sudionika s nacionalnim zastavama koji su uz pjesmu i ples simbolično potvrdili zajedništvo u bogatstvu različitosti koje Večer nacionalnih manjina već sedamnaest godina uspješno promiče u Bjelovaru.

Nikola Zastrižni

U SLAVONSKOM BRODU ODRŽANA 26. MEĐUNARODNA UKRAJINSKA SMOTRA DJEČJEG STVARALAŠTVA

U Bukovlju pokraj Slavonskog Broda u nedjelju, 9. studenog 2025. godine, održana je tradicionalna 26. međunarodna ukrajinska smotra dječjeg stvaralaštva.

Na ovogodišnjoj smotri sudjelovali su gotovo svi najmlađi članovi udruga članica Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske a i iz inozemstva, susjedne Bosne i Hercegovine pa čak i iz Ukrajine, koje okupljaju djecu sa ciljem promicanja svih oblika stvaralaštva kod djece, njegovanje ukrajinskog jezika, tradicije i običaja te razvijanje dobrih odnosa i prijateljstava sa drugom djecom.

Za goste iz Ukrajine ansamble „Proljisok“ i „Horlyčka“ (Ljviv i Ljvivska oblast) ovo gostovanje je bilo i prilika da barem nakratko zaborave stanje rata u svojoj domovini

Ukrajini, opuste se i druže sa svojim vršnjacima u slobodi hrvatske države. Djeca su zablistala u tradicionalnim narodnim nošnjama, ponosno predstavljajući svoje udruge i svoju kulturu. Djeca su svoj rad predstavila raznolikim recitacijama, pjesmama i plesovima i zato su bila nagrađena dugotrajnim pljeskom.

Po završetku programa organizator je upriličio večeru i zajedničko druženje u kojem su uživali upravo najmlađi sudionici.

Organizator manifestacije bilo je Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina“ Slavonski Brod uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Nikola Zastrižni

U SLAVONSKOM BRODU ODRŽANA 6. MEĐUNARODNA SMOTRA PJEVAČKIH ZBOROVA

U nedjelju, 7. prosinca 2025. godine u Svečanoj dvorani u Bukovlju nedaleko Slavonskog Broda održana je 6. međunarodna smotra pjevačkih zborova u organizaciji Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda, Ukrajinske zajednice RH, a pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Na smotri su nastupili pjevački zborovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana, Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog

društva „Ivan Franko“ iz Vukovara, Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Halyčyna“ iz Karlovca, Kulturno-umjetničkog društva „Zavičajno društvo Rama“ iz Pleternice, Ženska pjevačka skupina „Vranovke“ iz Vranovaca, Ženska pjevačka skupina „Vesele Šokice“ Slavonski Brod i Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda. Članice zbora UKPD „Ukrajina“ nastupile su po prvi put u novim vezenim haljinama koje su kupljene

u Ukrajini. Obilježje međunarodne smotre su dali gosti iz Vojvodine (Srbija), članovi Društva za njegovanje ukrajinske kulture „Kolomyjka” iz Sremske Mitrovice.

Pjevački zborovi ukrajinskih udruga su pokazali svoj bogati repertoar, kvalitetno zbarsko pjevanje i ljepotu ukrajinskih nošnji. Publika je uživala u prekrasnoj izvedbi ukrajinskih i hrvatskih tradicijskih pjesama i napjeva. Zavičajno društvo „Rama” Pleternica oduševilo je gledatelje izvedbom gangi i ramskim kolom uz frulu, a Jure Vidakušić otpjevao je i odsvirao zanimljivu autorsku pjesmu uz gusle. S društvom

iz Pleternice članovi UKPD „Ukrajina“ „Ukrajina” iz Slavonskog Broda njeguju dugogodišnje prijateljske odnose i zahvaljujući dugogodišnjoj uzajamnoj podršci i prijateljstvu dvaju naroda veoma uspješno surađuju kako udruge tako i dva naroda - Hrvati i Ukrajinci.

Nakon uspješnih nastupa sudionici su nastavili druženje uz domjenak, ples, pjesmu i razgovor o daljnjim planovima i nastupima kojih je u ovo predblagdansko adventsko vrijeme zaista puno.

Nikola Zastrižni

U VOJVODINI ODRŽAN 4. FESTIVAL UKRAJINSKE NARODNE PJESME “LETI PJESMO MOJA”

UVrbasu je 15. studenog 2025.godine održan 4. festival ukrajinske narodne pjesme “Leti pjesmo moja” u organizaciji Kulturno-prosvjetnog društva “Karpati” Vrbas.

U programu su sudjelovali solisti, vokalni ansambli i zborovi ukrajinskih kulturno-umjetničkih društva iz Vrbasa, Kule, Sremske Mitrovice, Vranja i Vukovara.

Pjevački zbor Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva “Ivan Franko” Vukovar na ovom festivalu je prvi put nastupio pod ravnanjem nove voditeljice, diplomirane dirigentice Olhe Sadovnyk, koja je u Hrvatsku prije tri godine došla iz Mariupolja. Uslijed dugogodišnje suradnje ukrajinskih udruga u dijaspori, vojvođanska publika već je u više navrata imala prilike čuti kvalitetne izvedbe vukovarskog ukrajinskog zbora i ansambla, ali ovaj put je prepoznata stručnost mlade dirigentice u radu s pjevačima.

Svaka skupina je svojim izgledom na sceni, narodnim nošnjama, a nadasve izborom izvornih ukrajinskih pjesama doprinijela kvaliteti ovogodišnjeg festivala. Na festivalu je također istaknut nastup mladog soliste Ilje Kornijenka koji je došao organizirano sa brojnom skupinom sunarodnjaka iz Ukrajine privremeno smještenih u Prihvatnom centru Vranje, jedinog prihvatnog centra za raseljene osobe iz Ukrajine u Srbiji. Svojom emotivnom izvedbom ukrajinskih pjesama posebno je senzibilizirao posjetitelje festivala, i u svima razbudio empatiju prema ukrajinskoj pjesmi, koja je

sve na trenutak u mislima odnijela u (pra)domovinu Ukrajinu koja sada prolazi strahovito teške trenutke zbog ruske agresije. To je zapravo i smisao festivala: čuvanje, njegovanje i promoviranje tradicionalnih ukrajinskih pjesama koje “lete” i kroz vrijeme i kroz ogromne zemljopisne udaljenosti, ali sve vrijeme čuvaju ukrajinski jezik, tradicije, vjerovanja i običaje naroda koji je danas raseljen po cijelome svijetu, ali ujedinjen i silan, s pjesmom na usnama i u srcu.

Marija Semenjuk Simeunović

UKRAJINCI SLAVONSKOG BRODA NA 19. SMOTRI FOLKLORA „OBIČAJI STAROG ZAVIČAJA” U PLETERNICI

U Interpretacijskom centru Terra Panonica u Pleternici, 6. prosinca 2025. godine, na blagdan Svetog Nikole, zaštitnika Pleternice i Dan grada Pleternice, održana je 19. tradicionalna Međunarodna smotra folklora „Običaji starog zavičaja” koju je uspješno organiziralo Zavičajno društvo KUD „Rama” iz Pleternice te ponovno ponudilo iskustvo uživanja u bogatstvu i raznolikosti tradicijskih napjeva i plesova. Riječ je o 19. smotri koja već gotovo dva desetljeća okuplja folklorne skupine iz Hrvatske te Bosne i Hercegovine, čuvajući i prenošeći bogatstvo kulturne baštine.

U ime domaćina dobrodošlicu gostima je uputio predsjednik KUD-a Zavičajno društvo „Rama” Jure Vidakušić, a zahvalu folklorašima uputile su gradonačelnica Marija Šarić i požeško-slavonska županica Antonija Jozić. Zahvalile su se Zavičajnom društvu „Rama” Pleternica na organizaciji ove smotre i trudu da sačuvaju običaje, i svoje ali i tuđe. Uz domaćine, KUD-a Zavičajno društvo „Rama” nastupili su FD „Prijatelji” iz Jajca, Udruga „Eko srce Gromljak” iz Kiseljaka, „Češka beseda” i KUD „Ivo Čakalić” iz Kaptola, Zavičajni klub „Žeravac” i UKPD Ukrajina iz Slavonskog Broda, HKUD „Višci” iz Višića i PPS „Veseli Slatinčani” iz Starog Slatinika.

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina” iz Slavonskog Broda predstavilo se svojom folklornom sekcijom i pjevačkim zborom a za zapaženu izvedbu je nagrađeno dugotrajnim pljeskom mnogobrojne publike.

KUD Zavičajno društvo „Rama” Pleternica i Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina” iz Slavonskog Broda njeguju dugogodišnje prijateljske odnose. Udruga Ramaca ima za cilj njegovanje tradicije i običaja Rame, razvijanje i upoznavanje novih naraštaja s kulturnim nasljeđem Rame. Naime, 60-tih godina prošlog stoljeća vrh komunističke partije u Sarajevu zaključio je da je Rama pogodna za akumulacijsko jezero kao potpora hidroelektrani Jablanica. Uz mnoge prijevare naivnog seljačkog puka i razna obećanja, dobili su nešto novca za svoja imanja (njive, livade, šljivike...). Potopili su im rodna polja, od čega se uglavnom živjelo, a narod se sa nešto novca raselio diljem svijeta. Treba napomenuti da je na području Rame živjelo 90% Hrvata. Tako su jednim dijelom ti isti Hrvati odselili diljem Hrvatske. Jedan dio odselio je u Slavoniju odnosno u Požeštinu i grad Pleternicu gdje danas živi više tisuća Hrvata iz Rame i njihovih potomaka.

Nikola Zastrižni

ČUVAJ BAŠTINU, KULTURU I JEZIK: IZLOŽBA NARODNIH NOŠNJI NACIONALNIH MANJINA GRADA VUKOVARA

Pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske u organizaciji Saveza Rusina RH, Vijeća rusinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije te Koordinacije Vijeća i Predstavnika VSŽ, održana je 6. izložba narodnih nošnji nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije.

Ovogodišnja izložba je bila otvorena 5. prosinca 2025. godine u prostoru Gradske tržnice Vukovar, a svečano ju je otvorio gradonačelnik Grada Vukovara Marijan Pavliček. Događaju su nazočili zamjenici gradonačelnika Filip Sušac i Srđan Jeremić koji su svojom prisutnošću dali podršku organizatorima i svim sudionicima.

“Velika mi je čast što smo se danas okupili na ovoj manifestaciji koja na najljepši način pokazuje bogatstvo i dubinu kulturne raznolikosti našega kraja. Vukovar je grad susreta različitih kultura i tradicija, a upravo ta raznolikost jedan je od njegovih najvećih potencijala” – naglasio je vukovarski gradonačelnik Pavliček.

Izložba je okupila pripadnike različitih nacionalnih zajednica koje žive na području Županije, a svaki je izlagač predstavio autentične tradicijske nošnje, ručno izrađene tkanine, uzorke i motive koji svjedoče o bogatstvu i raznolikosti kulturne baštine ovoga kraja.

Ove godine svoje narodne nošnje predstavili su Ukrajinci, Slovaci, Rusini, Nijemci, Mađari, Srbi, Bošnjaci i Albanci. Ukrajinsku narodnu nošnju na izložbi je predstavila ukrajinska nacionalna manjina Vukovarsko-srijemske županije, predstavница ukrajinske nacionalne manjine VSŽ Tetyana Kochnyeva te članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ivan Franko” Vukovar: Štefica Vojnović, Nikola Krizmanić i Karolina Pidgirna. Ukrajinska narodna nošnja

je na izložbi bila prikazana s detaljnim opisom, gdje su se prisutni mogli upoznati i s originalnim nazivima dijelova jedne ženske i jedne muške narodne nošnje središnje Ukrajine.

Manifestacija je, kao prethodnih godina, privukla velik broj posjetitelja te još jednom pokazala koliko je važna uloga očuvanja narodnih običaja i identiteta nacionalnih manjina.

Tetjana Ramač

SVETI NIKOLA U RADNIČKOM DOMU U SLAVONSKOM BRODU

U petak, 5. prosinca 2025. godine uoči blagdana Svetog Nikole kada djeca s nestrpljenjem čiste čizmice, a zatim ih s nadom ostavljaju na prozore ili kraj vrata jer u noći s 5. na 6. prosinca dolazi sveti Nikola s darovima.

Ovaj lijepi i topao običaj prenosi se s generacije na generaciju, a atmosfera radosti i iščekivanja čini ga posebno veselim i obogaćuje vrijeme adventa.

U Hrvatskoj ovaj blagdan zauzima posebno mjesto u srcima najmlađih. Tako je bilo i ove godine u Radničkom domu u Slavonskom Brodu kada je djecu Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina” posjetio, već tradicionalno, sveti Nikola i podijelio darove djeci a i onima malo starijima i time ih nagradio za redovitu nazočnost na probama dva puta tjedno i njihov marljivi rad tijekom godine. Kao zahvalu, djeca su svetom Nikoli otplesala dio koreografija i otpjevali nekoliko pjesmica s kojima uspješno predstavljaju Društvo na mnogobrojnim nastupima diljem Republike Hrvatske.

Nikola Zastrižni

НАГОРОДА ЗА ВИВЧЕННЯ МАТЕРИНСЬКОЇ МОВИ

Кожного року в школі «Антун Матія Релькович» Бебріна, початкових школах в Шумечу і Каніжі учні, які вивчають українську мову і культуру, відзначають одне зі своїх улюблених свят – День святого Миколая. Це свято неповторне і загадкове. Та все ж головним завданням свята є те, щоб діти зрозуміли, що святий Миколай не лише роздає подарунки, а й є прикладом благодійності, милосердя, добра, розуміння, любові до ближнього. Батьки і вчителі повинні пояснити дітям, що справжня благодійність не на словах, а на ділі. Саме, коли чиниш благодійність і милосердя, то стає мирно і затишно на душі.

Затишно і радісно було в школі, коли діти отримали гарні подарунки за свої вчинки, за старання, за збереження традицій своїх предків, а найбільше – за вивчення рідної мови.

Діти в Шумечу заспівали пісні про святого Миколая, а в Каніжі хлопчики заспівали, а Іріс, учениця 4 класу, навіть виконала на синтезаторі українську мелодію, яку вивчила на уроках рідної мови і культури.

Щасливі усмішки і дарунки діти мали, дякуючи представнику української національної меншини Бродсько-посавської області Миколі Застрижному та голові Українського культурно-просвітнього товариства «Андрій Пелих» Шумече Дарку Карамазану.

Оксана Мартинюк

VLADIKA STIPIĆ U SLAVONSKOM BRODU PREDVODIO HODOČASNIČKI DAN GOSPI OD BRZE POMOĆI

U subotu 8. studenog 2025. godine u svetištu Gospe Brze Pomoći u Slavonskom Brodu proslavljen Hodočasnički dan Gospi Brze Pomoći cjelodnevним misnim slavlјima u kojima je sudjelovao veliki broj hodočasnika iz Slavanskog Broda i okolice.

Završna večernja bila je grkokatolička božanska arhijerejska liturgija svetog Ivana Zlatoustog, koju je u zajedništvu s grkokatoličkim i rimokatoličkim svećenicima, đakonima, bogoslovima i brojnim vjernicima predvodio biskup križevački mons. Milan Stipić a pjevanje je predvodio Zbor katedrale Presvete Trojice u Križevcima.

Vladika Stipić je u prigodnoj propovijedi vjernicima protumačio ulomak Lukina evanđelja o susretu Isusa s Marijom i Martom, kazavši kako je velika radost za svaku kršćansku dušu koja može ostaviti sve svoje svakodnevne brige i obveze i doći u hram Božji nadahnuti se Božjom Riječju i biti u Njegovoj blizini. Na kraju liturgije vladika Milan blagoslovio je

grad Slavonski Brod i sav narod Božji, pozvavši posebno na molitvu za mir u svijetu te za duše svih naših hrvatskih branitelja poginulih u Domovinskom ratu, napose žrtve tragedije Vukovara i Škabrnje.

Sljedećeg dana, u nedjelju, 9. studenoga 2025., vladika Milan Stipić, biskup križevački, pohodio je grkokatoličku župu Uzvišenja sv. Križa u Slavonskom Brodu i pastoralni centar te služio božansku liturgiju sv. Ivana Zlatoustog zajedno s o. Aleksandrom Hmiljom, župnikom Slavanskog Broda, o. Mihajlom Simunovićem, župnikom katedralne župe u Križevcima i đakonom Antonijem Pajićem, vicekancelarom. Vladika Stipić je propovijedao na temu Evanđelja o Lazaru i bogatašu koja se u bizantskom katoličkom obredu redovito čita na Dvadeset i drugu nedjelju po Duhovima potičući vjernike da uvijek budu otvoreni Božjim nadahnućima i čudesnim zahvatima u svojim životima jer Bog nam time pokazuje da nas voli i da mu je stalo do nas. Liturgijsko pjevanje na nedjeljnoj Svetoj liturgiji predvodio je Zbor grkokatoličke katedrale Presvete Trojice iz Križevaca pod ravnanjem Martina Pleše kojem su se pridružili i svi nazočni vjernici.

Potrebno je istaknuti da su hodočasnici u svetištu Gospe Brze Pomoći u Slavonskom Brodu već navikli na grkokatoličku božansku arhijerejsku liturgiju svetog Ivana Zlatoustog i da joj je uvijek nazočan veliki broj hodočasnika oba obreda što pokazuje i dokazuje da su Ukrajinci, grkokatolici prepoznati u Slavonskom Brodu a dolazak vladike Stipića i služenje svete liturgije u župi Uzvišenja sv. Križa u Slavonskom Brodu velika čast za njih i velika potpora za daljnji rad i okupljanje ove male ali veoma aktivne župne zajednice.

Nikola Zastrižni
Foto: brodportal.hr

ZNAČAJNA SVETA LITURGIJA U ZAGREBU

Mjesec studeni ima posebno i pijetetno mjesto kako u hrvatskoj povijesti i među Hrvatima, tako i ukrajinskoj povijesti i među Ukrajinčima

I kod nas se mjesec studeni dodatno urezao u sjećanju i ima iznimno značajno i visoko mjesto - prije sto petnaest godina blagonaklonu hrvatsku zemlju i glavni grad Zagreb je posjetio metropolit Ukrajinske grkokatoličke crkve Andrej Šepityckyy, a ne tako davno, prije godinu dana blagonaklonu hrvatsku zemlju i glavni grad Zagreb posjetio je kardinal Ukrajinske grkokatoličke crkve mons. Mykola Byčok i iz Ukrajinskog doma u Zagrebu krenuo put Vatikana gdje ga je papa Franjo imenovao kardinalom.

U Grkokatoličkoj konkatedrali sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu na Gornjem gradu u nedjelju, 2. studenog 2025. godine, svetu liturgiju u povodu 81. obljetnice odlaska velikog sina ukrajinskog naroda i ukrajinske Crkve našeg metropolita Andreja Šepityckog kod Oca Nebeskog i za pravedni mir u Ukrajini služio je župni vikar i svećenik za Ukrajince u Zagrebu o. Myroslav Barnyčko.

Viktor Filima

ВАЖЛИВА СВЯТА ЛІТУРГІЯ В ЗАГРЕБІ

Місяць листопад займає особливе та шанобливе місце, як в хорватській історії та серед хорватів, так і в українській історії та серед українців

Місяць листопад закарбувався в нашій пам'яті та має надзвичайно високе місце, адже сто п'ятнадцять (115) років тому Хорватію та столицю Загреб відвідав митрополит Української греко-католицької церкви Андрей Шептицький, а не так давно, минулого року, Хорватію та столицю Загреб відвідав кардинал Української греко-католицької церкви владика Микола Бичок, і з Українського дому в Загребі вирушив до Ватикану, де Папа Франциск призначив його кардиналом.

У Греко-католицькій конкатедралі св. Кирила і Методія у Загребі в неділю, 2-го листопада 2025 року, Божественну Літургію українською мовою для великого сина українського народу і української Церкви митрополита Андрея Шептицького з нагоди 81-ої річниці відходу до небесного Отця нашого митрополита і за справедливий мир в Україні служив парафіяльний вікарій і священник для українців у Загребі о. Мирослав Барничко.

Віктор Філіма

32. OBLJETNICA LITURGIJE NA UKRAJINSKOM JEZIKU U ZAGREBU

Роводом 32. obljetnice Liturgije na ukrajinskom jeziku u Zagrebu, u nedjelju, 16. studenog 2025., u 11 sati u grkokatoličkoj konkatedrali sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu, Božansku liturgiju na ukrajinskom jeziku za mir u Ukrajini i obljetnicu Liturgije na ukrajinskom jeziku u glavnom gradu Hrvatske, gradu Zagrebu, te panahydu za sve preminule članove župne i ukrajinske crkvene zajednice koji su

pomagali župnoj zajednici služili su župnik o. Nenad Krajačić, župni vikar o. Myroslav Barnyčko, župnik grkokatoličke župe Krista Kralja u Zagrebu o. Ivan Hrynyšyn, profesor Katoličkog bogoslovnog fakulteta o. dr. Taras Barščevsky, te đakon o. Svjatoslav Kotkevych i bogoslov Nazarij Ivanišyn.

Viktor Filima

СВЯТО МИКОЛАЯ ЧУДОТВОРЦЯ ВЧИТЬ ДІТЕЙ ЗБЕРІГАТИ ТРАДИЦІЇ І ВІРУ

Традиційно взимку українці відзначають День святого Миколая. Це свято вшановує діяльність Миколая Чудотворця, який присвятив своє життя служінню Богу. Згідно з легендами, святий Миколай таємно допомагав бідним родинам, приносив подарунки та робив добрі справи. Відтак Миколай став асоціюватися з дивами і благодійністю. День святого Миколая для багатьох українців залишається часом родинних традицій, добрих справ та підготовки до різдвяних свят. Саме такою дружною родиною зібралися українці парафіяни в церкві Христа Царя у Вуковарі на чолі з о. Олегом Закалюком, щоби відзначити свято Миколая Чудотворця. Опісля літургії, яку служив о. Анте Юркович, розпочалася свят-

кова програма, яку підготували вчителі української і русинської мови разом з учнями, які вивчають свою рідну мову у школі Антуна Бауера у Вуковарі і початкової школі в Петрівцях.

Коли святий Миколай почав роздавати подарунки, дитячій радості не було меж. Весело зустріли вони Чудотворця, дарували посмішки святому, батькам, дідусям та бабусям.

Це свято відіграє важливу роль у збереженні традицій і звичаїв, які плекають українці на цих просторах, примножує культурне багатство народу, допомагає зберігати ідентичність, передавати цінності традицій новим поколінням.

Тетяна Рамач

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ХУСТКИ: ІСТОРІЯ І ТРАДИЦІЇ

*Дай мені мамо, хустину на щастя, хай буде на згадку вона,
Щоб не була поміж нами далека навіть чужа сторона.*

Щороку 7 грудня тисячі жінок і дівчат одягають хустки, щоб вшанувати національний символ та зберегти спадщину народу. В цей день відзначається Всесвітній день української хустки. Це свято з'явилося 2019 року, воно не офіційне, але покликане об'єднати жінок різних професій, віку та національностей для збереження українських традицій. День української хустки - це особливе свято, яке символізує красу, культуру та багатовікові традиції українського народу. Хустка завжди була символом жіночості, турботи, тепла й духовності.

Відзначати День української хустки запропонувала активістка та депутатка Вінницької обласної ради Людмила Станіславенко. Її ідею підтримали громадські активісти в Україні та всьому світі. Зокрема, свято почало відзначатися в США, Іспанії, Канаді, Латвії, Португалії, Казахстані, Йорданії, Індії. Цей день відзначають у День Катерини - одне з головних жіночих свят, оскільки ця свята вважається заступницею жіночої долі.

День хустки символізує об'єднання жіночих поколінь, передавання хустки від матері до доньки як цінності, плекання українських традицій та звичаїв. У давнину хустка символізувала оберіг та була обов'язковою для носіння заміжними жінками.

Нині свято набуває поширення за кордоном, адже багато українок були змушені полишити рідні домівки. Щороку укра-

їнки діляться родинними історіями хусток, унікальними орнаментами та передають одна одній цінні знання. Свято швидко здобуло популярність, оскільки - це не лише модний аксесуар, а й частина історії кожного регіону України. Орнаменти, кольори й техніка виконання хусток мають локальні особливості, які демонструють багатство української культури. Свято популяризує народне мистецтво, відновлює інтерес до національного одягу та об'єднує жінок різного віку навколо спільних цінностей і культури, демонструючи єдність поколінь і регіонів. Святують день хустки різними способами — носять їх, роблять флешмоби у соціальних мережах, поширюють фото, відвідують тематичні фотосесії. Також у цей день проводять майстер-класи з правильного зав'язування та носіння української хустки.

Зберігаймо наші традиції для майбутніх поколінь. Вітаймо всіх, хто шанує і любить українську хустку! Нехай кожна хустка буде джерелом національної сили, впевненості і віри.

Підготувала: Тетяна Рамач

